Interviu realizat de Ovidiu Pauliuc.

România, în zilele noastre…
De vorba cu *Gabriel C.*, un preot ortodox demisionar.

- Parinte Gabriel, va cunosc doar de putina vreme însa ceva anume m-a convins ca sunteti un altfel de preot decât cei cu care ne-am obisnuit înainte si dupa '89. Vă marturisesc, dintotdeauna m-au intrigat comportamentul obedient al multora dintre preotii slujitori fata de oameni de calitate îndoielnica înfiripati în treburile Bisericii Ortodoxe Române, modul autoritar cu care se instrumenteaza în teritoriu probleme bisericesti de catre oameni care ar trebui, dimpotriva, sa cheme, sa îndemne la comuniune, mesajul crestin „blocat" în formule învechite si obositoare, în contrast cu viata mondena si luxoasa a celor care se erijeaza în vajnici propovaduitori ai Evangheliei. Dumneavoastra, asa cum spuneam, m-ati convins ca ati stricat regula. Ati fost mai multi ani preot într-o parohie de la tara, apoi, dupa un „stagiu" de numai un an la o parohie de la oras, ati solicitat eliberarea din misiunea de preot, prezentându-va demisia. Spuneti-mi, pentru început, ce a însemnat pentru dumneavoastra preotia activa ?

- O experienta pe care nu doresc sa o mai repete vreodata cineva, nici acolo unde am slujit eu si niciunde. Cel putin, nu asa cum am trait-o eu.

- Concret, ce anume v-a determinat sa demisionati?

- Cred ca dorinta de a-mi cauta starea de normalitate.

- Scurt si la obiect! De ce anume un preot ca dumneavoastra nu-si mai gasea starea de normalitate în cler? Ce anume doriti sa-mi sugerati?

- Unii ar putea crede ca sunt un las, ca m-am declarat înfrânt si am dat frumusel bir cu fugitii, nemaifiind în stare sa-mi asum misiunea preoteasca încredintata de catre episcop la hirotonire. Nu! Nimic din toate astea! Adevarul este ca ceea ce trebuia sa fac în aceasta postura, de multe ori venea în contradictie cu cele mai elementare norme morale. Si eu m-am oprit. Asta e tot.

- E trist ceea ce îmi spuneti si nu întrezaresc realitatea care v-a adus în pragul acestei decizii.

- Sa vedem despre ce realitate vorbim. Daca în postura amintita n-as fi fost pus sa girez prin slujba anormalitati crestine strigatoare la cer, daca n-as fi întâlnit lichelismul si slugarnicia la tot pasul, daca n-as fi simtit pe pielea mea amenintari mitocane atunci când rosteam adevarul pe fata, astazi, probabil v-as fi vorbit despre ce anume au mai scris Parintii prin veacul de aur, despre cum e cu mântuirea sufletului si cu Judecata de apoi, împuindu-va capul cu adâncimi teologice, pe care, cine le-ar mai putea înțelege?… Din pacate situatia este pe cât de reala, pe atât de periculoasa. Si ea persista de ceva vreme, pentru ca nimeni nu întreprinde nimic, sa încerce sa schimbe macazul. Din cauza asta, fara sa ma cred Mafalda, va spun ca toate lucrurile aiurea din Biserica, despre care va veti face doar o vaga impresie, au avut, au si vor avea urmari grave si de durata asupra existentei noastre incerte. Si credeti-ma, nu spun cuvinte mari.

- Asadar, dezavuati anormalitatile din Biserica si totodata faceti o adevarata proorocie. Una foarte sumbra. S-au spus atâtea în ultimii cincisprezece ani despre Biserica, si bune si rele, însa ceva necunoscut pluteste în aer. Eu, unul, cred ca Biserica se afla într-o profunda conexiune cu factorul politic, cred ca dincolo de spectacolul slujbelor care ne înfatiseaza

atâta fast, se trag prin spate sfori, se ticluiesc aranjamente mari. E ceva anume ce ne scapa cu privire la trecutul recent al unora din oamenii Bisericii. Sa fie oare întâmplatoare degringolada politica, morala si sociala din ultimii ani? Sa fie oare întâmplatoare cumintenia capilor Bisericii în a lua atitudine transanta si de proportii cu privire la imoralitatea mediatizata în mod programat într-o tara care declara în procent de peste 87% încrederea în aceasta institutie sacra?

- Domnule Pauliuc, va dau o veste trista: procentajul la care faceti referire este o gogoasa umflata si goala pe dinauntru. Stiti cum se realizeaza un astfel de sondaj? Concret, cei din esantionul sondat primesc o întrebare scurtă şi impersonală: „Aveți încredere în Biserică?" În fata chestionarului, eventual a microfonului si camerei de filmat, omul face imediat asocierea directa între Biserica si Dumnezeu. E ca si cum ar fi fost întrebat: „Aveți încredere în Dumnezeu?" Ei, ce anume ar putea raspunde la aceasta întrebare, un român amarât, caruia nu-i ajung banii pentru întretinere, medicamente, mâncare, etc? Raspunde instinctiv: da! Sa-l întrebe daca are încredere în oamenii Bisericii, în ceea ce fac ei, si atunci s-ar încurca rau socotelile celor care comanda astfel de sondaje. Omul s-ar gândi imediat la preotul lui din cartier, din sat, de oriunde, si-ar aminti ca ultima data la o pomenire, un preot nervos îi conditionase slujba de plata unei sume de bani, si-ar mai aminti ca n-a vazut pâna acum un preot care sa o duca rau, asa ca el, care sa nu aiba bani de întretinere, de mâncare si de medicamente, si-ar aminti multe alte lucruri neplacute în legatura cu aceasta tagma si ar raspunde de cele mai multe ori revoltat: nu! Stiti care este de fapt procentul real ? Exact diferenta de 13% si cred ca avansez o cifra mare. Confratii mei din cler sunt singurii care stiu asta foarte bine. Chiar daca unii n-ar recunoaste niciodata.

- Daca lucrurile stau într-adevar asa, atunci e foarte grav! Si totusi românii sunt recunoscuti ca oameni credinciosi. De ce ar exista un raport invers între credinta si încredere în Biserica?

- Fara sa va dati seama ati surprins un aspect foarte sensibil. Mergeti în salile tribunalelor si judecatoriilor din România si vedeti cam ce se întâmpla pe acolo. Mergeti si constatati cine mai merge pe la biserica în satele noastre, faceti o statistica a prezentei la slujbele religioase în orase, în duminicile de peste an, dar raportându-va la densitatea reala de locuitori si veti gasi raspunsul singur. Veti afla un adevar jalnic: printre români mai sunt foarte putini crestini! Religia celorlalti, a majoritatii, a devenit un fel de pagânism bizar, un amestec de credinte barbare, de superstitii si fetisism tribal. În ce fel de dumnezeu crede un „creştin" care-si ucide cu sapa vecinul de lot agricol pentru ca acela îsi marise cu o palma locul pe teritoriul sau? Fiul care îsi hacuieste tatal, mama care îsi sugruma pruncul abia nascut si-l arunca în closetul din fundul gradinii; unul care îsi pune streangul de gât pentru ca are nevasta rea... Sunt localitati unde nu exista familii care sa nu fie certate între ele. Unii par sa fie certati cu tot satul. Ce fel de crestini sunt aceia? Despre ce biserica vorbim noi, de fapt? În ce anume ziceati ca au românii încredere în procent de peste 87% ?

- Într-adevar, s-ar putea zice ca Biserica este doar o institutie teoretica. Probabil ar fi trebuit sa se implice în mod sistematic, sa se manifeste ca o adevarata autoritate spirituala. Faptul ca românii n-ar mai fi crestinii de altadata mi se pare de-a dreptul îngrijorator. Ce fac preotii ca sa împiedice asta?

- Fac desigur, ceea ce „din veac" au facut si înaintasii lor. Boteaza, cununa si înmormânteaza. Pe la tara, în ultima vreme cununa si boteaza din ce în ce mai putini, dar de îngropat, îngroapa multi. În ceea ce ma priveste, am îngropat si eu multi batrâni. Oameni care toata viata lor au muncit pâna la istovire. Multi dintre ei au frecventat biserica doar pe la praznicele mari, însa si-au cinstit mortii mai presus de orice.

- Si asta nu este o forma de evlavie?

- Nu! De aceea aminteam despre o credinta barbara, despre superstitii si fetisism tribal. La noi, pomenirea mortilor trebuie sa se faca dupa un ritual bine stabilit de parintii ortodocsi. Toate au o anumita proportie si masura a lor. Ei, mergeti la tara si vedeti ce e prin cimitire dimineata devreme, înainte de vreun praznic. Mergeti si vedeti un adevarat spectacol barbar, apoi intrati în biserica si observati cine va mai ramâne la Sfânta Liturghie. Aproape nimeni. S-ar putea spune ca au totusi un dumnezeu: mortul pe care îl afuma într-un ritual nescris, ramas, zice-se din batrâni (desi cred ca batrânii aceia erau oameni decenți...). Toti se vor grabi la treburile de pe acasa bucurosi ca au si mortii lor ce mânca... Foarte multi dintre ei au predilectie sa munceasca la câmp duminica sau în alte zile de sarbatoare, ca si cum ar avea spor înzecit numai când „se toaca de liturghie". Știți cum este sa slujesti duminica cu biserica goala, timp în care „evlavioșii" tăi enoriasi forfotesc pe câmp, îsi cara fânul, îsi fac rachiul, pun clostile pe oua, îsi vaccineaza vacile, porcii, câinii, etc.? Va spun cu mare regret ca pe multi dintre acestia i-am dus la groapa, dar pe nici unul în rai!

- Este foarte trist ce spuneti, unde este atunci românul acela credincios despre care ne vorbesc cu atâta patos mai marii Bisericii, fara sa rateze nici o ocazie pentru a scoate asta în relief?

- Cum va spuneam mai devreme, credinta aceea despre care amintiti este o falsa problema! Bineînteles ca ierarhia bisericeasca are toate motivele sa potenteze virtual o realitate care nu exista. Pentru ca prin asta ea spune indirect următoarele: „uite ce institutie grozava suntem noi, ce credinta mareata v-am pastrat din veac si câta nevoie aveti de noi ca sa va păstorim!" Ceva de acest gen...Un fel de „campanie electorală" în stil bizantin. Aceasta este miza: „cantitatea de grâu la hectar"! Va amintiti glorioasele realizari nu demult trâmbitate? Lucrurile nu s-au schimbat în esenta, doar pretextul este altul. Stiti care e culmea ? Ca mai marii Bisericii insista sa duca mai departe tocmai stilul nefericit în care excelau comunistii: propaganda, raportari false, intrigi, delatiuni, parveniri, populism, festivism si cultul personal.

- Am trecut se pare în alt registru, sper sa ma lamuriti asupra tuturor acestor aspecte absolut scandaloase.

- Nu stiu daca veti dori într-adevar sa va lamuresc, stiu însa sigur ca o sa va întristez. Ca sa lamurim într-un fel problema credintei trebuie sa va spun ca, dincolo de interpretarea ei teologica, de definitiile clare în acest sens, în primul rând, ea poate fi intuita în modul nostru de viata, în atitudinile si faptele pe care le savârsim zilnic. Un om care îsi trâmbiteaza credinta în Dumnezeu, dar se afla în instanta de judecata cu o pricina anume, cerând socoteala vecinului, rudei, etc. pentru te miri ce lucru lumesc, nu crede în nimic. Poate doar în puterea vrajitoarei pe la care a trecut înainte de a merge la tribunal sa-si osândeasca aproapele. Si n-as dori aici sa fac vreo aluzie la ce anume mai citesc pe la acatiste unii sarmani si jalnici slujitori ai altarelor. Probabil ca vom vorbi si despre asta. Un om care hotaraste sa-si culeaga poamele duminica sau într-o alta zi de sarbatoare crestina, pentru ca, nu-i asa,

atunci îi vin copiii de la oras sa-l ajute, nu este credincios! Nici el si nici copiii lui! Unul care tine o cearta cu vreun vecin sau vreo ruda ani de zile, chiar zeci de ani de zile!, cu toate ca se tine mare bisericos, nu crede în Dumnezeu! Am auzit o „creştină" care, îndemnata sa faca pace cu o ruda de-a ei, a strigat în mijlocul bisericii: „mai bine nu ma mai împartasesc decât sa ma împac cu ea!" Aceştia sunt „creştinii" pe care-i ridica în slava cerului ierarhia pe la câte o sfintire de biserica, pe la câte un praznic cu sarmale si cârnati. Confratii mei, ramasi la altar, stiu foarte bine ca spun si adevarul din parohiile lor.

- Totusi credinta este o optiune intima, oricine poate sustine ca într-un final va ramâne credincios. Aminteati ceva despre botezuri si cununii. Uite, si acesta mi se pare un act de credinta: sa mergi sa te cununi la altar, sa-ti botezi copilul...

- E bine ca ati pus problema corect din punct de vedere cronologic. Pentru ca tocmai voiam sa va spun cum poate fi oficiat întâi botezul unui copil si apoi cununia parintilor lui. Unii colegi mai scrupulosi ar zice: întâi cununia si apoi botezul, ca sa dea bine în perspectiva duhovniceasca. Ei, uite ca prioritate au cei ce vin la crestinare. Se poate si mai rau, nu-i asa? Mireasa poate veni în fata altarului în luna a noua si, ghinion, de emotie o pot apuca durerile facerii chiar în pragul bisericii. Colegii carora li s-a întâmplat una ca asta ar putea povesti mai multe despre penibilul situatiei în care a trebuit sa fie chemata salvarea ca sa duca mireasa la maternitate. Cert este ca noi preotii devenim cel putin ridicoli atunci când ajungem pâna acolo. Si culmea, multi dintre noi nici nu se sinchisesc de treaba asta. Domnule Pauliuc, stiti ce rugaciuni înfricosatoare se rostesc în slujba tainei nuntii? Stiti ce reprezinta cununiile puse pe capul mirilor? Ce anume semnifica din punct de vedere teologic binecunoscuta cântare:*" Isaie, dănţuieşte; Fecioara a avut în pântece..."* ? Si stiti la ce asociere barbara ajunge aceea care cuteaza sa vina însarcinata în fata altarului stiind probabil ca acolo o sa i se cânte: *„...Fecioara a avut în pântece..."*? Ma abtin sa comentez mai mult acest lucru însa, cu certitudine, la sacrilegiul acesta participam în primul rând noi, preotii. Va veni probabil realesul presedinte al SUA, George Bush sa ne spuna noua românilor ortodocşi: „- Români, daca tot sustineti ca sunteti crestini ortodocsi, aveti grija ca fetele voastre sa se casatoreasca virgine, ca uite, si eu le cer treaba asta americanilor mei, si ei n-au fost crestinati de Sfântul Apostol Andrei, n-au bisericile si mânastirile voastre, n-au preoti si ierarhi asa destoinici cum aveti voi!"

- Am participat si eu la o sumedenie de astfel de nunti, am remarcat însa, ca la oras nu se prea face caz de ceea ce spuneti, adica pudoarea e o chestiune caducă...

- Din pacate. O explicatie exista, însa. Domnule, daca într-o sâmbata sau duminica sunt planificate vreo cinci-sase cununii si fiecare din acestea înseamna financiar : pangar, cor, contributie de cult si trei-patru preoti slujitori, cu un venit de circa trei sute de euro pe cap de slujitor, într-o saptamâna „de lucru", pe cine, ma rog, mai intereseaza cum sta mireasa cu pudoarea, cum sta tânarul cu pacatele lui? Totul merge struna. Un zece-cincisprezece minute de slujba, un „la multi ani!" pompos, lautarii la usa bisericii, ca, nu-i asa, asta e „tradiţia" noastra stramoseasca si gata, urmatorii! Obiceiul e facut, banii sunt dati/luati, toata lumea e fericită... şi mergem mai departe...prin veac... Unii ar spune acum ca e cât de cât bine asa. Ca vin sa se cunune si nu stau în

nelegiuire. Uite, am gasit noi, preotii ortodocsi, o solutie „de compromis"... Eu am luat contact cu asa ceva înca din primul an de preotie. Despre ce anume este vorba? S-au „luat" doi tineri si dupa ce au convietuit vreo câtiva ani buni împreună, „de probă", au venit într-o buna zi la biserica, intermediati de-o matusa care tinea morţiş: „părinte, sa le faci si la copiii astia o molitva, ca sa nu traiasca ca nelumea!" Trebuie sa recunosc, la început n-am înteles ce vor. Eu stiam ca doi tineri crestini, care vor sa se casatoreasca, trebuie sa vina la biserica, sa se spovedeasca, sa se împartaseasca, sa ceara sfatul duhovnicului în legatura cu viitoarea lor casatorie, sa afle ca trebuie sa-si pastreze fecioria pâna la cununie, sa se respecte unul pe celalalt, si, la vremea hotarâta, împreuna cu nasii sa vina la altar. Despre ce „molitvă" vorbea matusa, habar nu aveam! Am înteles de la dascal – un om hârsâit prin treburi de astea – ca preotul dinainte le citea în astfel de cazuri o rugaciune de iertare din cadrul nuntii a doua. Si cu rugaciunea asta puteau „trăi linistiţi" si în „rândul lumii", mult si bine. Nunta o faceau si ei când aveau cu ce... Am rămas perplex. Pentru ca am refuzat sa le citesc rugaciunea aceea, au plecat foarte ofensati, cu toate încercarile mele de a-i sfatui duhovniceste, de a le deslusi cum stau lucrurile, de a le citi adevaratele molitfe de iertare, dupa care, în nici un caz nu trebuie sa persiste în pacat. Pentru asta, multa vreme mi-au purtat ranchiună... Ei, mai târziu am aflat, ca alti „prea cucernici" confrati, prin parohiile lor nu se mai „formalizează" asa ca mine şi..."fac momeala pe gustul peştelui".... Şi banul e...ban!

- Parinte, doream sa ajungem aici, mi-ati luat-o însa înainte avansând ideea aceasta a banilor. A relatiei lor cu slujbele si slujitorii. Banul în biserica este un lucru bun sau rau ?

- Chiar daca fostii mei colegi ma vor judeca aspru pentru ceea ce sustin, va spun ca banul trebuie sa dispara definitiv din biserici! Nu intru cu nimeni în polemici sterile ca sa scormonim texte si epistole pentru argumente pro si contra. Eu cred ca acum, în aceasta epoca moderna, amestecarea actului de slujire cu efectuarea de plati directe în locasurile de cult, este cheia tuturor anomaliilor din Biserica Ortodoxa Româna si cine are interes ca situatia asta sa ramâna asa, are un *mandat* precis ca sa ne distruga credinta în Dumnezeu. Este promovata în mod tendentios un alt fel de „credinţă", aceea în puterea banului, a coruptiei, a traficului de influenta, timp în care, sumedenie de preoti si-au creat o adevarata dependenta financiara de altar, multi dintre ei afisând chiar opulenta, considerând acesta o stare de normalitate. De ce anume *cineva* doreste ca Biserica sa-si mentina imaginea unei institutii handicapate care trebuie sa stea mereu cu mâna întinsa? De ce slujitorii ei trebuie sa se complaca în umilinta de a accepta adesea prin buzunare vreo suma strecurata (uneori cu batjocura) de vreun potentat al timpului, suma, întotdeauna însotita de „pomelnicul electoral"?! Banul este problema statului. Statul trebuie sa-l gestioneze. Biserica nu este institutie cu astfel de abilitari. Preotii trebuie sa primeasca un salariu decent de la stat. Cei care vor sa câstige mai mult pot sa fie angrenati în rezolvarea unor probleme de importanta sociala, fara sa aduca atingere prin aceasta tinutei si demnitatii preotesti. Imaginati-va ca Armata ar trimite prin sate si orase persoane care sa încaseze „taxa de apărare" care, chipurile ar fi benevola, mai mult, prin unitatile militare s-ar organiza colecte, un fel de „cutii ale milelor" pentru a procura niste elicoptere Apache, niste pistoale mitraliera pentru trupele speciale, etc. Ca sa nu mai vorbim despre situatia în care niste militari în uniforma, ar tine atârnate de gât prin piete câte

o pancarta pe care sa scrie: „Ajutați UM xyz care își renoveaza depozitul de armament!"... Domnule Pauliuc, nu vi se pare o adevarata mascarada? Cine vrea sa mentina aceasta stare de lucruri? Cine vrea sa compromita într-atâta Biserica ortodoxa?!

- Într-adevar, dintotdeauna am simtit ca ceva nu e în regula prin bisericile noastre. De pilda, vine duminica preotul la biserica, coboara dintr-o masina pe care nu si-o permite chiar oricine în România de azi si dupa o slujba cu mult fast, la predica face niste apeluri la milostenie, amintind ceva de „banul văduvei" ca ti se face lehamite. Orice om de bun simt remarca de la o posta impostura.

- Vad ca începeti sa întelegeti.

- Parinte, cred ca vom relua pe parcursul discutiei noastre subiectul: banul în locasul de cult. As dori acum sa va întreb, pentru ca aminteati la început ceva despre „anormalități crestine strigatoare la cer", la ce anume ati facut referire?

- Unele deja vi le-am descris. Slujba de cununie pentru mirese însarcinate. „Molitve" pentru concubinaj. Alta situatie la limita este împartasirea „după obicei". Sunt prin parohiile noastre prejudecati periculoase, conform carora, indiferent de ceea ce ai facut în viata, indiferent ca ai hulit si înjurat pe Dumnezeu, trebuie sa te împărtășești „ca sa fii în rândul lumii". Căință ? Lacrimi varsate pentru pacate? Nici vorba! Preotul chemat la urgenta de familia celui în cauza, gaseste acolo un bolnav, un individ, de multe ori incapabil sa lege doua cuvinte. Nici vorba despre o spovedanie autentica, despre penitenta, despre pocainta, pentru ca, asa dupa cum v-am mai spus, toata viata lui, acela a stat departe de Biserica. Si acum urmeaza sacrilegiul: împartasim un individ care cere asta, nu din pocainta, ci pentru ca „așa s-a pomenit", sa nu moara neîmpărtășit, „să fie si el în rândul lumii". Acesta ar fi un caz.

Altele sunt de-a dreptul scandaloase. Tin minte ca am fost chemat sa împartasesc si un individ în coma alcoolica. Putin a lipsit sa nu fiu lovit de fiul respectivului, pentru ca am refuzat categoric sa-i împartasesc tatal mort de beat.

Odata, chemat la o bolnava pentru a o împartasi, i-am ascultat spovedania, am pregatit Sfintele, i-am aprins o lumânare, am rostit împreuna rugaciunile si exact când apropiam lingurita cu Sfintele Taine de buzele sale, aceasta a început sa înjure câinele care latra afara! Sa nu ma întrebati ce am facut în momentul acela.

Altadata, un enorias care lovise cu sapa un vecin de hotar, pricinuindu-i anumite leziuni, având apoi cu acesta un lung proces în instanta, a venit la biserica cu o falca-n cer si una-n pamânt, poruncindu-mi sa-l împartasesc, fiindca el este om batrân. Am încercat sa-l conving sa faca pace cu vecinul, sfatuindu-l cu blândete. Rezultatul a fost ca l-a înjurat înaintea mea, sub epitrahil, în timp ce încercam sa-i citesc o rugaciune, s-a ridicat si mi-a trântit usa, strigându-mi ca va merge el la episcop sa ma reclame, ca nu vreau sa-l împartasesc. Sincer sa fiu, nu stiu daca m-a reclamat sau nu, dar as fi vrut sa ma reclame pentru una ca asta...

Întâmplarea face ca acest „creștin" toata viata lui a înjurat ca un birjar. Si ca el sunt multi, incredibil de multi! Acum trebuie sa mai stiti ca tuturor acestora, la înmormântare li se cânta pompos: „cu sfintii odihneste Doamne sufletul adormitului robului Tău..." deși toata viata lor au înjurat de lucruri sfinte, au asuprit, au curvit, fara sa ceara vreodata iertare lui Dumnezeu. Îmi

aducea odata cineva chiar argumente, învaluite complicat în mofturi „teologice", pentru a justifica un astfel de sacrilegiu!

- Doream sa va întreb cum e posibil? Adica, unul a înjurat toata viata sa pe Maica Domnului, pe Dumnezeu si pe toti sfintii, si noi îl coborâm în groapa ca pe un martir al crestinatatii?! Numai faptul acesta, în aparenta neînsemnat, da speranta multor crestini de azi, ca indiferent de viata pe care au dus-o, cu ajutorul rugaciunilor ce li se vor face la înmormântare vor plonja direct între...sfinți.

- Exact asa se întâmpla acum prin parohiile noastre! Deci, acest sacrilegiu e comis... Deşi unui asemenea „creştin" i se cuvine înmormântarea pentru cei spânzurati, în anumite cazuri, daca respectivul a fost un om cu stare materiala foarte buna, ipocrizia unora dintre preoti merge pâna acolo încât, nu numai ca slujba se face cu mare pompa, ca pentru un erou al crestinatatii, dar i se tine aceluia, cu acest prilej, nu o cuvântare obisnuita, ci un adevarat panegiric! Oricum, în general, românii au priceput ca a te îngropa cu popa este un lucru foarte costisitor (îmi spunea cineva de exemplu, ca în Bucuresti se pot plati înmormântarile în rate pe timpul vietii, în avans, în functie de pensia respectivului...)

- Da, din pacate. Nici nu mai stii cum sa o iei... e tragi-comic! Parinte Gabriel, mi-ati vorbit despre cununie si înmormântare. Despre botez însa, ce-mi puteti spune? În general, noi cei de afara sesizam mai putin aceste lucruri anormale în viata de cult.

- Despre botez pot fi foarte multe de discutat. Dupa cum stiti, nasul are aici un rol special. El este parintele spiritual al celui ce primeste botezul. Nasul este garantul unei bune cresteri crestine a celui botezat, el raspunde înaintea lui Dumnezeu pentru asta. De aceea, înca de la început, în numele pruncului, înaintea slujbei de botez, nasul se leapada de satana, si marturiseste public credinta în Hristos. Acum imaginati-va urmatoarea scena: sosesc la biserica nasii aducând copilul spre a fi botezat; alai mare, veselie, lume bună... Nasa poarta pruncul ca pe un trofeu de mare pret, vrând în mod evident sa se vada afectiunea pe care o poarta micutului. Preotul îi primeste, însemneaza pruncul rostind prima rugaciune si se pregateste pentru rugaciunile „de lepădare". Nasa, machiata strident, îmbracata sumar, cu fusta mini si bluza transparenta, având un decolteu pronuntat, pare coborâta parca, dintr-o anumita emisiune de televiziune care stoarce lacrimile românilor de câtiva ani buni, desi, printre altele, promoveaza în mod evident destrabalarea unor nefericite dansatoare. Pe aceasta „pioasă" nasa, preotul o va întreba la un moment dat, daca se leapada de satana. Aceasta, senina, ca si când totul ar fi absolut normal, răspunde: „mă lepad de satana!". Partea tragi-comica survine atunci când preotul îi zice: „Suflă si-l scuipa pe satana!". Şi doamna cu pricina va face acest lucru. Îmi spunea cineva, un crestin hâtru, vazând o astfel de scena: „părinte, cu o asa nasa cred ca dracul se tavaleste pe jos de râs! Parca nu-l scuipa, mai degraba-l pupă!..." Domnule, câți copii vor fi fost botezati în conditiile descrise mai sus? Si ce fel de garantii poarta o astfel de „naşă" înaintea lui Dumnezeu? Sau vi se pare ca totul este un circ ordinar? Oricum, noi, preotii vom da seama...

- Parinte, trebuie sa va marturisesc, am luat parte, nu o singura data la asa ceva. Uite ca, pâna acum riscam sa mi se para totul normal. Cred ca în asta consta de fapt pervertirea bunului simt crestin, ca lucruri stridente si pacatoase în sine, ne-au devenit dintr-o data familiare si normale. Si credeti-ma, nu mi se întâmpla asta numai mie.

- Stiu, si acest lucru a început sa ma preocupe de la o vreme. Anume, cât de mult ne-am pervertit perceptiile sufletesti într-o lume în care, de exemplu, homosexualitatea este tratata ca fiind doar o chestiune de optiune ca, Doamne fereste! mâine-poimâine va fi chiar o practica de *bon ton*...Cât de mult ne-am îndepartat de Dumnezeu într-o societate în care prostitutia este mediatizata programat si copilului din clasa a V-a i se explica actul sexual al parintilor lui, în urma caruia a venit pe lume? Nu surprindeti aici o conexiune profunda între ceea ce face în general clasa politica si exacerbarea pornirilor primare în „bazinul electoral" (iată o sintagma dezolanta)? De aceea, ca preot, sustin rolul special pe care Biserica îl are azi, mai mult ca oricând, în vindecarea societatii decazute, alienate. Numai sa fie capabila sa faca aceasta. Cu ce anume ne îndeletnicim noi de fapt prin biserici, prin prejma ei?...v-am spus câte ceva.

- Parinte, statistici recente fac o evaluare sumbra a numarului de avorturi în acesti ultimi cincisprezece ani de...libertate. Se spune ca numai în acesti ani au fost avortati circa trei milioane de copii. Cifra este înspaimântatoare. Ce face Biserica pentru a stavili acest adevarat macel?

- Poate n-o sa ma credeti, dar speram sa nu-mi puneti o astfel de întrebare. Demnitatea mea de om însa, ma obliga sa va înfatisez un aspect aproape incredibil care ar explica demersul acesta spre crima al femeilor noastre (crestine?!). Exista în *molitfelnic,* (cartea de slujbe, rânduieli si rugaciuni savârsite de preot la diferite trebuinte din viata crestinilor), o rugaciune intitulata scurt si ambiguu: "Rugăciune când femeia leapada pruncul". Ce spune aceasta rugaciune care se citeste deopotriva fara alte precizari, atât femeilor care au pierdut sarcina din motive independente de vointa lor (traume, accidente, boli grave, etc.) cât si acelora care au savârsit pruncucidere? Dupa ce este invocat numele lui Dumnezeu, al Maicii Domnului, rugaciunea urmeaza cu: ... *"Însuți pe roaba ta aceasta (N), care astazi a cazut în* ***pacat de ucidere cu voie sau fara voie*** *si a lepadat pe cel zamislit într-însa, miluieste-o dupa mare mila Ta si iarta-i pacatele cele de voie si cele fara de voie."* Etc. Analizati acum acest text si veti vedea ca în *rânduiala bisericeasca* se amesteca cu buna stiinta doua aspecte total diferite: uciderea cu voie care este echivalentul crimei, pruncuciderii, cu uciderea fara voie, care nici macar nu ar trebui denumita astfel, cel mult, pierdere de sarcina din motive straine de vointa. Amestecarea voita a acestor doua situatii face ca Biserica sa transmita un mesaj periculos catre femeile crestine, anume acela ca indiferent în care din cele doua situatii se vor gasi, vor fi tratate la fel si ele se vor grabi sa înteleaga aceasta ca pe o încurajare indirecta a viitoarelor avorturi! Ar fi fost de asteptat ca Biserica sa trateze o astfel de problema deosebit de sensibila, în mod categoric diferit. Macar cu precizari exacte din care sa se înteleaga ca o femeie care avorteaza savârseste crima. Mai are sens sa va spun în ce anume a degenerat aceasta ambiguitate voita de conducerea bisericeasca? Cunosc un preot care „dezleagă" avorturi asigurând tendentios femeile cu pricina ca tot pacatul li s-a iertat prin „binecuvântarea" lui, (fiindca, nu-i asa? de asta e preot) si ca pot sa-si vada mai departe de viata ca si cum nimic nu s-a întâmplat. Si asta chiar daca unele vin a doua, a treia oară,...sau a douazecisitreia oara! sa ia „binecuvântare" pentru un nou avort. Ia ghiciti pentru cine face acel preot „campanie electorală"?

- Aminteati la început despre ce se mai citeste prin biserici. Ce anume mai citesc preotii pe la acatiste?

- Vad ca n-ati uitat. Domnule Pauliuc, este de la sine înteles ca nu va pot spune decât ce anume n-am citit eu la slujba acatistului. N-am citit de pilda bilete în care, nu stiu ce surata cerea lui Dumnezeu sa se aleaga praful de casa dusmanilor ei, sa le moara gâstele, ratele, animalele de prin curte, sa-i arda focul; bilete în care alta surata cerea „să se dezlege cununiile" nu stiu cui; bilete în care altcineva cerea sa câstige la loto, sa aiba noroc de bani, altul în care o desfrânata notorie cerea ca unul, Vasilica, sa se întoarca la ea, desi acela avea nevasta si copii în satul vecin...

- Iertati-ma, aproape ca ma umfla râsul. Crestinii nostri cer asa ceva în rugaciune la biserica?

- Bineînteles! Si risti sa-i pierzi de enoriasi daca nu le faci voia. Eu am riscat lucrul acesta! Nu v-am spus mai devreme ceva despre barbarie?

- Am citit într-un ziar un anunt în care arhimandritul unei anumite mânastiri ruga credinciosii sa-i trimita chiar prin posta acatistele, ca sa nu se mai piarda timpul pâna ce acestea vor ajunge sa fie citite.

- Si plata se facea probabil tot prin poştă... Ce sa va spun, mergeti acolo si veti vedea ca acel individ, cu siguranta trece lenjerie intima prin cununii amagind oameni creduli ca asa, fiica sau fiul se vor casatori! Mergeti si vedeti cum le ghiceste mai abitir decât baba Omida „deschizându-le cartea"! Acesta nu este decât un exemplu evident de impostura în Biserica! Si o sa vedem de ce anume ierarhia ortodoxa, în totala cunostinta de cauza, tolereaza asa ceva.

- Îmi vine acum în minte recentul caz de la Tanacu si chiar vreau sa va întreb cum evaluati ceea ce s-a petrecut acolo? Presa a scris si înca mai scrie multe.

- Cazul Tanacu din pacate, confirma o regula pe care o stim cu totii de mult: „cine seamana vânt, culege furtună"...Domnule Pauliuc, dumneavoastra credeti ca episcopul locului chiar nu stia despre practica „scoaterii demonilor" în mânastirea aceea, cu mult timp înainte de a se petrece tragedia? A stiut asa cum toti ierarhii ortodocsi cunosc lucruri similare ce se petrec în eparhiile lor. De ce anume s-a tolerat practica asta? Pentru ca, prin spectaculozitatea ei o asemenea prestatie strânge în locurile acelea o sumedenie de creduli superstitiosi (în nici un caz credinciosi), agonisindu-se astfel un important venit banesc! La Tanacu, însa s-a spart ulciorul... Cred ca preotul Daniel a fost sanctionat pentru neîndemânare...Din cauza lui, asa de ochii lumii, pe întreg teritoriul ortodox de la noi a trebuit sa se ia masuri „împotriva acestor practici", (interdicţie care va dura putina vreme, desigur), si uite cum, pentru o vreme, recolta va fi mai slaba anul acesta...

- Totusi, acolo a murit cineva, fiinta aceea a fost torturata. Faptuitorii au fost deja eliberati dupa ce mai înainte fusesera retinuti ca acuzati de omor deosebit de grav.

- Instanta laica îsi va face datoria. Daca este în stare sa si-o facă... Nu aceasta ma îngrijoreaza pe mine ca preot ci modul aberant în care, respectivul faptuitor este exclus din cler prin simpla decizie a episcopului, pentru ca, mai târziu sa fie si excomunicat! (doua sanctiuni primite pentru aceeasi fapta), dupa care este pus în libertate, iar episcopul sanctionar asigura presa ca ex-preotul Daniel poate fi reprimit în cler daca se pocăieşte...

- Suna ca într-o telenovelă...

- Nu, un fel de aventuri a la Margelatu prin „Misterele Bucureştilor"...

- Stiu ca sunt multe lucruri în interior, tabu. Nimeni, niciodata nu vorbeste despre ele. Ce anume se întâmpla acolo cu preotii din moment ce afara trebuie doar sa intuim anumite întâmplari care în realitate sunt de-a dreptul scandaloase?

- Exista un motiv concret din care poate fi extras raspunsul la aceasta întrebare : complicitatea si frica ! Pentru ca aceasta este performata *soborului* despre care vorbim. Au reusit sa induca o frica ontologica în rândurile preotimii, facându-i totodata pe acestia complici la detestabila relatie de tip feudal pe care Biserica o are cu enoriasii sai. Pare surprinzator, nu ? Cum au reusit? Simplu, printr-un santaj ieftin. Prin promovarea unor diferente majore între preotii din mediul rural si cei din mediul urban. Prin crearea unei adevarate psihoze printre ei, cum ca unde sunt adunati doi-trei si stau de vorba, nemultumiti de ceva anume, unul dintre ei va informa sigur pe seful ierarhic. Va amintiti perioada comunista? Când ne temeam, ca nu cumva unul dintre cei ce erau de fata la un banc politic, sa nu dea fuga la partid? Ei, exact asta se întâmpla acum. Frica de delatori ! Si, sa ma ierte Dumnezeu, unii chiar o fac ! O fac dintr-o dorinta tembela de parvenire. Culmea e ca de fiecare data le iese figura! Structurile sunt darnice cu cei care slujesc devotat...

- Ati spus ceva de santaj, explicati va rog cum poate fi santajat un preot?

- Totul începe de pe bancile scolii. Învatamântul teologic de la noi este în asa fel ticluit încât totdeauna ti se demonstreaza ca nu stii nimic, chiar daca realitatea este alta. Tu trebuie sa promovezi cu constiinta încarcata ca preotul profesor si-a facut pomana cu tine când te-a trecut clasa. Chiar daca tu stii la materia respectiva, tot se face o cheta (substantiala) în lei sau valuta, pentru a îmblânzi „somitatea" cu pricina. Odata banii fiind dati/luati, intri în marinimia respectivului care, cu un fel de lehamite îti trânteste o nota de trecere. Acum începe partea a doua: goana dupa nota mare, fiindca, iata, portile stau larg deschise. Alti bani, alta cheta, de data asta doar între cei mai avuti, mai cu pretentii. De regula cei cu bun simt, putini câti sunt, la marire de nota renunta, multumindu-se cu „mărinimia" profesorului. Atât cât fusese. De aceea cei mai slabi, care duc spaga pâna la capat, termina cu note maxime. **Notati ca acesta este unul dintre paradoxurile scolii teologice românesti!** Exceptiile întaresc regula. Ai terminat, cu chiu, cu vai, te-au primit în licenta, ti-au dovedit ca mare lucru nu stii, s-a cumpănit „taxa de absolvire"(alți bani dati cuiva) si iata-te absolvent, aspirant la hirotonire! De aici începe un urcus foarte anevoios pentru cei care nu cunosc „limbile omeneşti". Să trecem peste aspectele privitoare la conditia pentru hirotonire despre care consilierul administrativ al episcopiei cunoaste atât de multe încât nimeni n-ar apela la altcineva pentru intermediere, nici în ruptul capului si sa precizam ca cel ridicat în treapta va ramâne infinit recunoscator ierarhului sau. În functie de „limba" vorbita, poti ajunge într-un sat cu 50 de familii, într-unul cu 100, cu 200, cu 300, si asa mai departe, sau, daca ai „o ruda la Ierusalim", chiar la o biserica de cartier, în orasul resedinta de judet. De precizat, daca n-ai o astfel de „rudă" si totusi ai izbutit vreun asemenea transfer, s-ar putea ca decizia de numire sa se lase asteptata mult si bine, încât ceilalti de pe acolo încep sa-ti puna tot felul de întrebari „prietenoase"... De pildă: "dar 'mneata, cu ce ocazie pe aci?" sau, „prietene, vezi ca si asa suntem prea multi, zau, întelege, ce naiba!...", ca ti se face imediat dor de ducă...

- Parinte, hai sa o luam sistematic, concret, ce face un preot ajuns undeva într-un sat?

- Nici nu-si începe bine activitatea si constata ca singura lui sursa de supravietuire, pe lânga o tarla gospodarita prost de vreo asociatie agricola care merge în paguba, au ramas enoriasii, de cele mai multe ori, oameni batrâni si nevoiasi. De la acestia va trebui sa perceapa sume de bani pentru serviciile religioase, lucru care va duce urgent la un conflict: „..că sumele sunt prea mari, ca e lacom, ca de unde sa mai dam, ca am dat destul pâna acum, ca o fi, ca o păți...". Treaba asta ajunge repede la urechea ierarhului care dispune chemarea respectivului la ordine. Din momentul în care te-a chemat, s-a terminat cu libertatea. Intri în sistemul de monitorizare, care, credeti-ma nu e o gluma. (În paranteza fiind spus, am auzit odata, într-o conferinta preoteasca, un consilier eparhial care explica cu lux de amanunte cum i-a urmarit pe unii preoti debutanti, în timpul slujbelor cu camera de luat vederi ascunsa în altar!!! În România, aici la noi, nu în Kremlin!...) Ei, esti vinovat de conflictul cu enoriasii pentru ca esti lacom! Ce poate fi mai josnic decât un preot lacom?! (Retineti un mare paradox care sta la baza relatiei dintre preot, credinciosi si episcop: niciodata, într-un conflict preot-enoriasi, episcopul nu-i va da dreptate preotului! Chiar daca în mod evident adevarul este de partea acestuia. Oricând un episcop își va calca în picioare subordonatul „nevrednic" facându-l de toata rusinea, îl va sacrifica, pentru a-i da dreptate unui „creştin" din acela despre care v-am vorbit. Este miza de baza a „campaniei electorale" în stil bizantin la care am mai facut referire, datorita careia dainuie acest fel de „credință" pe la noi). Deci, dupa ce ti se face sapuneala de rigoare, esti „liber"...Liber sa te întorci în aceeasi situatie, sa repeti aceleasi lucruri, cu precizarea ca nimeni nu te va mai întreba de vorba. Ai primit „botezul"! Din acest moment faci ce crezi, dar cu teama! Oricând, o vizita incognito a vreunuia sus pus îti poate da viata peste cap. De precizat un alt paradox: predilectia celor care vin în inspectie, pentru iarba crescuta printre pietrele din fata bisericii si pentru praful de pe giurgiuvele. Nu conteaza ca la instalare ai gasit un locas de cult darâmat si acum este renovat, cu mult efort din partea ta, nu conteaza ca ai refacut pictura, ca ai reamenajat un drum de acces gasit în paragina, nu conteaza ca ai înaltat o clopotnita noua, ca ai ridicat o trapeza pentru praznice, nu conteaza multe alte lucruri, vor conta însa, iarba si praful!...

- Si de aici, santajul: n-ai smuls iarba, n-ai sters praful, nu esti vrednic...o adevarata situatie de doi bani ...Spuneți-mi, daca singura sursa de existenta sunt enoriasii, cum e cu salariul de la stat?

- O gluma hazlie... După cum probabil stiti, parohiile trebuie sa plateasca lunar si anual anumite dari catre centrul eparhial. Un fel de dijma feudala. Mai trebuie sa-si faca obligatoriu abonamente la niste reviste si ziare caraghioase care se repeta în continut, din lipsa de subiecte, publicatii pe care nimeni nu le mai citeste pentru ca lumea s-a saturat de ipocrizia lor. Toate aceste sume, împreuna cu datoriile catre stat pentru salariul preotului, se opresc automat din suma alocata de la stat pentru salarizarea clerului. Sa nu vi se para nostim, dar majoritatea merg sa-si „primească" salariile aducând de fapt bani de acasa pentru a se putea încheia statul de plata cu rest de plată în... minus. De ce va povestesc acestea ? Pentru ca în toata tarasenia enuntata se petrece un alt paradox: statul aloca o suma si din aceea își ia înapoi corespunzator, ce i se cuvine ca datorii aferente salariilor, Biserica își ia

contributia catre organul superior precum si contravaloarea ziarelor si revistelor despre care v-am amintit, **iar preotii sunt trimisi la usa enoriasilor sa-si cerseasca salariile !** Fac aici precizarea de rigoare ca indiferent cu cât va fi crescut în viitor salariul de la stat pentru clerul slujitor, capii Bisericii vor avea grija sa creasca corespunzator sarcinile parohiilor, astfel încât sa fie siguri ca banii alocati de stat vor ajunge în vistieria lor, în nici un caz, în buzunarul vreunui preot, drept salariu! De aceea cersitul pe la usa enoriasilor va ramâne o preocupare de capatâi a preotimii de pe la noi. (Cuvântul nu e deloc deplasat, toti confratii mei preoti stiu ca spun adevarul, numai ca cersitului cu pricina i s-a dat o forma „misionară" spectaculoasa, veti vedea cum). Domnule Pauliuc, stiti cum e sa parcurgi un sat plin de noroaie de la un capat la altul pentru ca astfel îti îndeplinesti „misiunea sacră"!? Şi sa fie viscol, daca este în Ajunul Craciunului, Ajunul Bobotezei, sa iei troienele în piept ca acum o suta, doua sute de ani... Ei, pentru treaba asta, pentru „că asa s-a pomenit", vei primi de la fiecare gospodar, niste amarâti de bani cu care sigur nu reusesti sa-ti faci nici macar salariul pe o luna. Vei „reuşi" în schimb sa lasi în urma ta suspiciunea generala ca te-ai pricopsit cu „banul văduvei"?! Stiti ce anume scotoceste de regula un revizor prin actele parohiei? Dovada ca ai luat banul acela din mâna vaduvei, ca ti l-ai însusit! Ca exista proba umilintei în care te gasesti! Domnule credeti-ma, e cinic, grotesc!

- Si daca nu faci asta, nu iei bani, refuzi orice fel de plata ?

- In afara de faptul ca nu te va crede nimeni ca n-ai luat bani de la enoriasi, risti cel putin doua lucruri: primul, sa ti se impute ca nu ti-ai constituit venituri la parohie din diversele servicii religioase si atunci de ce ai comenta faptul ca nu ai din ce sa-ti faci salariul?; al doilea, risti sa te treci singur în ceata celor eretici... A propos, să va povestesc ce anume mi s-a întâmplat în primul an de preotie: Trebuia sa împartasesc de urgenta o bolnava, undeva pe un coclau. M-am dus cu masina personala, ca altfel, daca întârziam prea mult, bolnava putea sa moara neîmpartasita si-o aveam pe conştiinţă... v-am mai spus cum e cu împartasitul acestei specii de „creştini". Dupa ce am împartasit-o, familia mi-a multumit si mi-a întins o bancnota, o suma mica, în orice caz. Vazând banii, ca plata pentru ceea ce facusem, i-am refuzat revoltat. „Cum sa iau plata pentru Sfânta Împartasanie? le-am zis, e păcat!". Ştiţi ce mi-au răspuns? „Ei, părinte, stim ca poate o-ti fi vrut mai mult, ca consumati la masina, dar de unde sa va dam, ca suntem oameni săraci!" Ma credeti ca s-a învârtit cerul cu mine la ei în curte? Ma credeti ca am ramas mut si n-am mai putut sa scot nici o vorba? Nici nu stiu cum am ajuns acasa si cum am iesit din starea aceea de cumplita dezamagire. La câteva zile am mers la un preot în vârsta din satul vecin si i-am povestit întâmplarea. Stiti ce m-a povaţuit? „Parinte, pune mâna si ia banii, multi, putini, ca altfel produci sminteala mare!" Am plecat profund dezamagit. Am înteles ca în Biserica treaba asta cu banii este un *modus vivendi*...Poate e de prisos sa va spun ca în pofida acestui fapt, cât am functionat în parohia mea, am impus regulile mele...

- Si totusi majoritatea preotilor de la tara o duc binisor, gresesc cumva?

- Ma provocati sa abordez o alta sintagmă „generoasă", anume: „preotul gospodar". Domnule Pauliuc, ati vazut vreodata cum arata o cocina cu douazeci de porci într-o curte de preot? Va spun eu, e o adevarata porcarie! Stiti cum arata un preot care vinde în piata un camion cu varza? Va spun eu,

ca un adevarat varzar! Poate vreti sa aflati ce mirosuri emana un „prea cucernic" după ce a împrastiat la câmp câteva carute cu bălegar...Nimic din toate acestea însa, nu va vor dezvalui adevarata culoare a problemei. *Cineva* a gândit bine, mai dinainte tot acest scenariu. Neavând alte resurse decât un venit agricol incert si niste batrâni amarâti de la care pur si simplu n-ai ce sa pretinzi, ai de ales: pleci sau ramâi. Pleci undeva unde poti sa-ti pastrezi reperele spirituale spre care aspiri, sau ramâi si te transformi în porcar, vacar, vărzar...etc, nutrind speranta ca poate, doar copiii tai vor reusi sa scape de aceasta damnare. Distanta între dorinta de a-ti crea un suport material omenesc si complacerea în derizoriu este foarte mica. Multi nici nu-si dau seama când au parcurs-o pentru ca îsi pervertesc perceptiile între vaca cu lapte si scroafa cu purcei. Lectura ? Studiu teologic? Elevatie spirituala? Ar fi culmea sa-i mai ramâna timp pentru asa ceva celui cu porcii, sau cu varza, sau cu balegarul. De fapt, episcopul stie bine unde a trimis, pe cine a trimis si de ce a trimis. Preotul de la tara trebuie sa devina un taran agricultor! Sa fie un exemplu de lucrator cu sapa, cu coasa, sa fie vazut cum pleaca la câmp cu uneltele la spinare sa-si strânga fânul. Asta se vrea de la el! Sa stea acolo în parohie, în sat, între porci si vaci si sa capete mirosul lor. Cum si-ar mai ridica astfel glasciorul, când grijile lui sunt acelea ale unui porcar, vacar, etc.?! De problemele Bisericii are cine sa se ocupe, nu-i asa? el sa-si vada de pacatele sale...Odată, în protoieria de care am apartinut, am ascultat un dialog socant. Protopopul, el însusi un porcar-vacar de frunte, facea un clasament împreuna cu câtiva confrati mai apropiati, tocmai pe aceasta tema. Criteriile ierarhizarii vredniciei preotesti erau tocmai numarul de porci, de vaci, cantitatea de grâu, de porumb, de poame si de fân agonisita, etc. Am crezut ca nu-i adevarat! Mi-am dat seama abia atunci „cât de nevrednic" pot sa fiu. Mi-am facut în gând *mea culpa* si m-am retras rusinat, stiind bine ca prin curtea mea batea vântul, ca singurul meu avut de fapt erau cartile din biblioteca – în acest caz, lucru neinteresant...

- Parinte, stabilirea în parohie este o conditie la hirotonire, înteleg din ceea ce spuneti, cine se stabileste de fapt în parohii si cu ce anume se îndeletnicesc, totusi, de ce anume doreste ierarhia ca preotul de la tara sa devina taran agricultor?

- Este un deziderat complex. Un om împovarat de atâtea griji, împovarat poate de propria sa pofta de pricopseala, nu mai gândeste. El munceste. Stiti, sloganul: „noi muncim, nu gândim!" Un om care are astfel de îndeletniciri, e întotdeauna supus, nu prezinta nici un fel de pericol. Daca mai are si niste vicii acolo, niste pacate omenesti, cu atât mai bine. „E din popor". Îl va iubi „poporul". Şi aparenta credinta despre care vorbeam la început, este garantata de „pastoraţia" inedită pe care un preot cu douazeci de porci în cocina, o poate face.

- La ce anume vicii si pacate omenesti faceti referire?

- Va raspund cu o situatie concreta. Am avut ghinionul sa succed la parohie unui preot betiv, fumator si desfrânat. Acela cu „molitvele" pentru concubini. Dumnezeu sa-l ierte pentru ce a facut în parohia aceea! Îsi atrasese într-un anturaj desfrânatii si betivii din sat cu care împartea si femeile si bautura. Culmea este ca pentru pacatele lui, îl iubea lumea! (V-am spus eu ceva despre barbarie...) Imaginea este grotesca însa, asta e, asa au stat lucrurile. Problema mea, înca de la început a fost aceasta: nu eram bun pentru ca nu eram ca parintele lor, ca preotul acela betiv, fumator si desfrânat. Fiti

sigur, le-am aratat enoriasilor mei ca se poate si altfel...Dar sa revin la întrebarea dumneavoastra. Un preot cu vicii, cu pacate neaose, este un suport ideal pentru orice forma de „campanie". Şantajabil, uşor de manevrat, este chiar bun sa-l promovezi într-o functie. Nu sufla! Face tot ce i se spune pentru ca, nu-i asa, Bau-bau e la spate... Mai are sens sa va spun ca niste confrati dintr-o protoierie s-au pricopsit câtiva ani buni cu un protopop pe care l-au prins unii la nevestele lor si l-au batut bine – fapt notoriu de presa, si cu un secretar care, surprins de sotul uneia, a sarit de la etajul doi si în loc sa-si rupa gâtul cum ar fi fost normal, si-a fracturat doar niste coaste?... Ei, pe tipii astia doi, dovediti cu acte în regula, *stapânirea* a catadicsit sa-i numeasca sa conduca o protoierie!.. De ce? Exact pentru ceea ce tocmai v-am spus!

- Parinte Gabriel, am senzatia ca urmaresc o telenovela proasta, ati reusit sa-mi întariti niste convingeri pe care mi le formasem mai de mult. Sunt deja notorii o sumedenie de cazuri în care preoti de-ai nostri au fost implicati în tot felul de scandaluri sexuale, care mai de care mai spectaculoase. N-as dori sa le enumar acum, însa va întreb, cum e posibil ca un individ cu asemenea patimi sa „zburde" vesel prin Biserica Ortodoxa Româna, chiar nu se gaseste cineva sa faca ordine în aceasta privinta, tocmai în institutia care propovaduieste morala crestina?

- Excluzând aspectul pe care tocmai vi l-am deslusit mai devreme, relatia dintre supunerea oarba fata de *stapânire* si pacatele omenesti de notorietate publica, relatie care are întotdeauna la baza santajul, avem de-a face cu un fenomen de-a dreptul stupid. Din lipsa de duhovnici autentici - oameni cu vietuire smerita, adevarati urmatori ai lui Hristos, (puteti cauta si veti afla prin ce locuri ascunse si greu de gasit vietuiesc asemenea sfinti în viata pe care din fericire înca îi mai are ortodoxia), - din motive pur si simplu administrative, pentru ca în fiecare parohie sa aiba cine „să lege si sa dezlege", de regula, atunci când un preot este numit pe post, i se da si atributul de duhovnic. Acum, închipuiti-va un baietandru care iese din seminarul teologic si intra la facultate sperând ca numai dupa vreo doi ani de teologie, daca îsi gaseste o consoarta, poate sa acceada la altar, sa ceara hirotonirea si sa ia în primire o parohie. Acesta, daca se misca repede, poate ajunge preot pe undeva si pe deasupra, cum v-am spus, si duhovnic. Va imaginati un tânar de 22 de ani care înca nu prea stie cum e cu viata de familie, spovedind o femeie de 30-40 de ani? Vreuna care, cine stie ce patimi duce cu ea si care vine la „spovedit" tocmai pentru ca parintelul e tânar si frumusel foc?... Domnule, copilul acela înca nu e lamurit din punct de vedere hormonal, înca nu stie pe ce lume se afla si nu e nevoie de Freud ca sa pricepi ca n-ai ce sa cauti cu el în preotie, când nici nu i-a picat casul de la gura ?! Stiti câti preoti din acestia însurati în pripa sânt la ora asta în divort sau chiar divortati demult? Nu va spun ca sa nu va speriati. Spun doar atât: preotia trebuie data la maturitate! Maturitatea deplina care presupune vârsta maturitatii unei casnicii trainice, încercate de-a lungul câtorva ani buni. Eu consider ca un viitor preot trebuie sa aiba în spate vreo zece ani de casnicie împreuna cu aceea, alaturi de care doreste sa înceapa noua sa existenta de slujitor al lui Dumnezeu. Daca tânarul aspirant se casatoreste la 22 de ani, sa nu cuteze sa intre în cler pâna la 32 de ani. Daca pâna atunci si-a dovedit siesi si celorlalti ca este un om adevarat, daca si-a înfrânt din patimi, daca este pregatit, sa ceara abia atunci preotia. Pâna acolo sunt multe alte lucruri trebuincioase pe care poate sa le

împlinească. Desi aspectele sunt total diferite, sa nu uitam ca însusi Mântuitorul Hristos avea „ca la treizeci de ani" când si-a început misiunea publica.

- Mi se pare foarte just ceea ce spuneti. Ascultându-va acum însa, mi-am amintit despre o alta situatie bizara care aduce bine de tot cu ceea ce tocmai ati precizat despre tânarul de 22 de ani care „spovedeşte" o „enoriaşă" de vreo 30-40 de ani. Citeam odata într-un ziar bisericesc un articol surprinzator prin tematica abordata, versus ocupatia si statutul celui care îl scrisese. Mai concret, un tânar ieromonah, se straduia de mama focului sa ne convinga pe noi cei „de afară" cât de minunat este sa procreezi si sa aduci pe lume copii, sa-i cresti si sa-i faci oameni mari. Mi s-a parut o stupizenie ca un individ aflat sub votul abstinentei sa dea lectii de împlinire conjugala. Am încercat sa înteleg gestul aceluia ca pe o refulare „cultă" a ceea ce probabil îl bântuie noaptea prin chilie, dar uite ca tot la Freud ajungem. Concret, parinte Gabriel, ce sa cred eu despre atitudinea monahului cu pricina ?

- Dincolo de ridicolul situatiei, nu puteti întrezari decât o alta forma flagranta de impostura teologica. Tinerii aflati în situatia ieromonahului despre care povestiti, ar fi mai bine pentru toata lumea sa se casatoreasca. Pentru ca, urmare unei asemenea atitudini ca aceea din articolul respectiv, Chris Simion, tânara si revoltata scriitoare contemporana, poate sa-si puna o justificata întrebare: *„cum poate un calugar sa vorbeasca despre dragostea trupeasca atâta timp cât n-a avut parte de ea decât pe furiş?"** .Nu as fi dorit sa atingem în discutia noastra si aceasta problema însa trebuie spus, daca tot a venit vorba, ca cele doua aspecte despre care discutam au o legatura strânsa si „cheia" problemei se afla în monahism deoarece, dupa cum stiti bine, ierarhia ortodoxa provine numai din monahism. Nu intru în amanunte sa va explic de ce pe timpul lor, Apostolii ridicau episcopi din rândul barbatilor casatoriti si de la o vreme nu a mai fost asa. Vom discuta asta poate cu alta ocazie, însa oricui îi va fi foarte greu sa priceapa cum un om muncit de canonul abstinentei, ajuns pe o cale sau alta în treapta de episcop, la o vârsta relativ tânara, poate sa perceapa si sa înteleaga viata de familie a preotilor pe care îi conduce, pe cea a enoriasilor carora se adreseaza din treapta unde s-a cocotat. Din acest motiv probabil n-am sa înteleg niciodata gestul unui episcop care îndeamna public un amarât de preot, tata a patru copii, sa mai ia de la orfelinat înca vreo trei si sa-i creasca, timp în care, prin luxoasa resedinta episcopala n-a vazut nimeni, niciodata vreun oropsit al sortii, luat de la orfelinat si înfiat de p.s.sa.

-Ati amintit mai devreme despre scriitoarea Chris Simion. Am citit si eu acel tulburator roman din care tocmai ati citat. Dupa cum înteleg v-a marcat si pe dumneavoastra în mod deosebit. Daca ati întâlni-o pe Cris Simion ce anume i-ati spune?

- Nu stiu daca lucrurile pot fi abordate într-o simpla discutie. Poate ca nu i-as spune nimic atunci. Poate cândva voi scrie si eu un roman. Si l-as intitula *„De veghe în lanul de neghină"*. Si i l-as dedica lui Chris Simion. Si va întelege ca lucrurile stau mult mai grav decât le-a surprins dânsa în romanul despre cazul Sarei.

- Revenind la tema precedenta, sa întelegem noi profanii ca aceasta tagma, cea monahala, dispune de capacitati supraumane, sa credem ca viata din manastire îi poate prezerva în fata tentatiilor si de aceea ar avea, moral, întâietate?

- Nu! Sa nu va smintiti! Daca în urma cu o suta de ani era relativ simplu sa te tii departe de toate cele rele ale lumii, pastrându-ti oarecum duhul rugaciunii acasa, unora le vine foarte greu acum, în era satelitilor artificiali, sa creada ca niste calugari care au acces direct la internet, nu bântuie pe furis pe la http://www.xxx.com. Acum sa nu credeti ca toti vor fi având internet. Însa tocmai exceptiile întaresc regula!

- Parinte, daca preotia trebuie data cu experienta de viata, calugaria cum trebuie ceruta?

- Domnule Pauliuc, eu nu sunt calugar si nici nu ma simt în stare sa ma angajez la asa ceva. Calugaria este o taina. Cred ca putini dintre cei care o cauta, o si înteleg. Acolo cred ca trebuie sa ajungi când viata ta s-a transformat fundamental. Ai renuntat la lume, la avut personal, la onoruri lumesti, la viata mondena, la tot ceea ce îti poate aminti vreodata de senzualitate, de patima si mânie. Dintotdeauna, ceva anume m-a facut sa cred în autenticitatea unui calugar batrân care, de exemplu, a ajuns la manastire în urma cu douazeci de ani pentru ca si-a pierdut familia într-o nenorocire si în felul acesta viata lui s-a schimbat definitiv, si sa constat de la o posta falsitatea multor baietandri în rasa, cu parul lung împletit si prins muiereste în coc. Unul ca acestia va zbârnâi noaptea pe internet, iar la lumina zilei va scrie despre cât de minunat este sa procreezi. Si mâine-poimâine îl vezi cu camilafca si tupeu. Sa-i lasam, dar sa ajunga exact ce vor si sa revenim la preotii nostri. Unde ramasesem?

- Vad ca aveti rezerve, desi mi-ati spus lucruri inedite. Sa revenim la preotie. Stiu ca exista multi preoti navetisti. Într-o carte despre preotie a unui mitropolit din Ardeal am întâlnit o referire surprinzatoare la cazul unui preot care facea naveta 140 km pâna la parohie. Cazul era dat exemplu de indisciplina crasa. Ce parere aveti?

- Un preot care vine la parohie parcurgând frecvent 140 de kilometri, are cel putin una din aceste doua probleme: ori îi lipseste o doaga, ori i-a fost imposibil sa sparga „zidul" pânã la o parohie în localitatea de resedinta. Oricum, este inadmisibil ca Biserica (iata, spuneti ca se cunoaste cazul) sa nu ofere acestui preot navetist perseverent, un loc într-o bisericuta, acolo în Ardeal, pe undeva printr-un cotlon de judet, mai prin apropiere de casa, si sa-l tina în aceasta situatie, multumindu-se cu faptul ca-l poate da mereu exemplu de indisciplina. Sunt însa preoti navetisti pe distante scurte. Desi unii rai de gura ar zice ca nu sunt nici cai, nici magari, acestia oricum, s-au emancipat. Stau la oras, au copii, acolo sunt scoli mai bune, poate n-au reusit sa se integreze în marea familie de preoti agricultori, poate si-au deschis un butic, un service auto, ceva. Aceasta noua clasa de „mici industriaşi" în Biserica are un anumit ascendent. Cu toate ca, mereu auzim: „preotul trebuie sa stea în parohie", în mod mascat acestia sunt încurajati sa-si mentina ocupatiile, care în fond presupun naveta. Un preot cu magazin la oras, cu o gospodarie parinteasca la tara, poate fi un protopop perfect. Are situatie, are disponibilitati, o masina buna, poate oricând sa faca fata tuturor situatiilor de protocol, care nu sunt deloc rare si, nu-i asa? presupun ceva cheltuiala. În plus are si autoritate asupra celorlalti care înca n-au butic...

- Ati spus totusi la un moment dat ceva despre diferenta dintre preotul de la tara si cel de la oras. Ati fost preot la tara, apoi la oras. Stiti foarte bine cum stau lucrurile. Care este de fapt diferenta ? Preotimea de la oras este o categorie avantajata?

- Sa nu va surprindă,... dimpotrivă! Diferenta despre care vorbeam se refera la modul de viata. Preotul de la oras are un plus de confort, câstiga mult mai bine. De precizat, direct de la altar. Daca nefericitul de la tara vinde varza, pentru ca n-are butic, cestalalt de la oras vinde rugăciuni... Acatiste, botezuri, masluri, cununii, etc. Mult mai multe cununii decât la tara. (La un sat de 200 familii, circa una-doua cununii pe an, la o biserica de cartier, circa doua-trei cununii pe saptamâna, când nu e post, bineînteles). Preotul de la oras merge pe asfalt, (nu ia tarlaua de noroaie în picioare), nu e muscat de câinii enoriasilor, nu stie lumea prea bine despre el daca e desfrânat sau nu pentru ca se pierde repede în multime, (pentru unii s-ar parea ca acesta sa fie un mare avantaj – o teza falsa, bineînteles), în fine, preotul de la oras are pretentia ca e citit, ca poate da oricând, oricui lectii de teologie, filozofie, psihologie, etc...El are însa o mare problema: e îndatorat pâna-n maduva oaselor *stapânului* care l-a pricopsit preot de oras! Stiti cum e cu datoria fata de *stapân*? E ca si cu încalzitul la foc, iarna. Cu cât esti mai aproape de foc cu atât te încalzesti mai bine, cu cât te îndepartezi, cu atât îti va fi mai frig... De regula, cei care stau departe de *stapân* au falsa impresie ca au scapat de datorie, ca sunt pe picioarele lor, iata o falsa impresie! Preotii de la oras, stiu din greu ce este datoria fata de *stapân*. De aceea ei poarta o permanenta legatura cu *stapânul*, fiind angrenati într-un „sport" foarte captivant. Acela de a parveni cât mai aproape de foc, de *stapân*. Unii, neîndemânatici, dau buzna si se ard pur si simplu...Se spune ca psihoza tertului care ciripeste este o chestiune cât se poate de motivata. Al treilea ciripeste, domnule! Întotdeauna!

- Sunt foarte atent si vreau sa înteleg toate aceste aluzii pe care le faceti. Ce anume îl tine însa pe preotul de oras în aceasta vasalitate medievala, banuiesc, nu tocmai supunerea canonică...

- Nicidecum! El joaca de fapt un „joc". Joacă un fel de „Matrix"!. Să va explic: sa presupunem ca un preot solicita *stapânului* o locatie în „matrice", de 35.000 de *puncte*. Multe *puncte*!... Prima discutie cu intermediarul clarifica daca respectivul e solvabil sau nu. La urgenta, daca omul are toate *punctele* strânse, sunt acceptate toate de la început. Omul îsi primeste locul în „matrice" si spera ca pentru o vreme nu mai trebuie sa strânga puncte si va fi lasat în pace - lucru improbabil. Când nu detine decât partial *punctele* respective, este trimis totusi în „matrice" dar pus sub supraveghere severa pentru a garanta ca este în stare sa strânga *punctele* cu pricina. Daca, spre exemplu, a avut initial doar 18.000 de *puncte*,(de precizat ca sub jumatate din total nici nu se discuta), pe celelalte 17.000, intermediarul i le repartizeaza în mod egal pe ani si pe luni, în „caietul de sarcini" tinându-se cont de productivitatea locatiei din „matrice". Câti ani, câte luni ? E secretul lor, sa nu fim chiar indiscreti...Cert este ca vine luna, dai *punctele*, si tot asa pâna termini. Nu dai *punctele* la timp, locatia se închide. Se redeschide pentru altul mai harnic. „Matricea" merge înainte si fara tine. Acesta-i schepsisul ei de fapt: merge înainte indiferent ca tu pricepi sau nu, de ce!

- Treaba asta mi se pare de-a dreptul inedita, si ar explica acum foarte multe...Spuneti-mi, există o „bursă" pentru asa ceva? Ce înseamna de fapt „cursul BOR"?

- Se spune ca niste contopisti neîndemânatici de la *evidenta* ar fi încurcat borcanele si în loc sa tina cont, firesc, de afluenta credinciosilor atunci când au clasificat *locatiile* din Bucuresti, au facut totul de capul lor, aranjându-le dupa sectoare. Si uite asa s-a facut, ca o *locatie* din sectorul cinci,

care e la doi pasi de parlament, a ajuns de numai 45.000 de puncte, cât este una tocmai din Balta Alba, timp în care una din sectorul doi, ascunsa dupa niste blocuri pe la Piata Obor, si greu de gasit, a ajuns de 80.000 de puncte, de parca ar fi fost în cartierul rezidential unde locatiile pot atinge chiar 100.000 de puncte... Pentru chestia asta si-au primit sapuneala cuvenita si totusi, unuia mai tânar din sinod îi venise odata ideea înfiintarii *Consistoriului Patriarhal Anticoruptie.* Toti ceilalti, însa nu pricepeau de ce trebuie sa vina sfârsitul asa de repede, ca treaba era bine începuta, iar noi ortodocsii combatem aspru învataturile gresite despre sfârsitul lumii... În fine, aceasta este doar o poveste... Realitatea este probabil alta. Ce pot sa spun? nu stiu care este „cursul BOR"...

- Bine, dar o parohie nu poate fi obtinuta prin concurs? Asa cum ar fi logic, firesc!Nu se mai organizeaza concursuri de acest fel?

- Sigur ca se organizeaza! Cu toate conditiile canonice de rigoare. De exemplu, prin concurs poti sa ocupi un post de preot într-o splendida capela de cimitir! Daca esti perseverent, rigorist, cum s-ar spune, cimitirul acela poate sa fie departe, foarte departe de localitate. Ca sa ai conditii pentru meditație...Poți de asemenea sa obtii un post de preot pentru spital. (Dar pentru asta îti trebuie cu adevarat vocatie de preot, în nici un caz n-ar trebui sa fii, alaturi de personalul medical, înca o persoana carora amarâtii aceia de bolnavi sa-i vâre banul în buzunare. Aratati-mi însa, unul care s-ar abtine!). Poti sa ramâi misionar, si te vor instrui si trimite *ei* unde va fi „nevoie"... Niciodata unde trebuie! Sau, daca esti baiat istet si întelegi bine ce nu trebuie sa stii, te vor folosi la hârtoage, ca si pe acelea trebuie sa le tina cineva în buna rânduiala. Si mai sunt si alte variante...

- Va urmaresc foarte atent pentru ca ceea ce spuneti mi se pare de-a dreptul fabulos. Tocmai acolo unde toata lumea asteapta dreptate si adevar, viata morala si onestitate, se pare ca zac radacinile cele mai profunde ale înselaciunii si ticăloşiei...

- Domnule Pauliuc, imaginati-va urmatoarea întâmplare: sa spunem ca un preot de provincie vrea sa ajunga cu orice pret preot în Bucuresti. Ce face, ce aranjeaza, ca într-o buna zi încarca un camion cu lemne si luându-si cu el doi dulgheri, pleaca dis de dimineata spre capitala. Ajung ei aproape de prânz pe undeva prin centru, fac prima la dreapta si a doua la stânga si nimeresc între niste blocuri pe un teren viran, dupa toate aparentele. Ajunsi aici, descarca rapid masina, pregatesc sculele si se apuca de treaba. Pâna seara târziu ridica o baraca din scândura si pal, si-i pun deasupra intrarii o cruce, semn ca ei au ridicat acolo o biserica. Adapostesc apoi înauntru materialele ramase, trântesc un lacat la intrare si pleaca. Dupa asta apar proprietarii terenului disperati ca, fara sa-i întrebe nimeni de vorba, erau lasati pentru a doua oara fara pamânt, mai înainte ca prima expropriere sa fi apucat sa se anuleze în instanta. Urmeaza apoi procese care vor dura vreo trei ani, timp în care, sfidând cu tupeu preotii din parohiile învecinate, eroul nostru de provincie îsi tocmeste consiliu parohial si cu de la cine dezlegare? (stie el bine) începe sa strânga bani de la noii sai enoriasi sub promisiunea ca le va face o biserica frumoasa lânga baraca cu pricina. Se strâng bani multi (când e bezna, poporul e darnic) si în nume personal, (deoarece parohia înca nu era adjudecata) trece la negocieri cu proprietarii locului amintit. Dupa ce se face liniste, apare episcopul (omul din umbra) si-i sfinteste baraca drept biserica, dupa care activitatea poate sa înceapa. Si am încalecat pe-o şa...etc...Acum va întreb eu pe

dumneavoastra: omul nostru a pornit de nebun spre Bucuresti cu camionul cu lemne, sau ?...

- Nu, eu cred ca a dat „cotizația" si i s-a spus sa procedeze în acest fel. Au mers la sigur... Oricum am notat cazul. E ceva inedit. Un fel de actiune ce s-ar numi mai degraba „operațiunea baraca"... Parinte, eu refuz sa cred ca nimeni nu este în stare sa ia atitudine. A venit Revolutia, s-au schimbat atâtea, e de necrezut ca în Biserica, în loc sa domneasca iubirea, domneste frica, domnesc mercantilismul si aranjamentul ordinar.

- Sa nu ma întelegeti gresit. Daca pastrezi cadenta si nu „fluieri în biserică" totul e în regula. Fiecare își vede de treaba lui si toata lumea e... „fericită"... Problemele apar când îti vine vreo nastrusnica idee sa comentezi *„luminata ocârmuire"*. E exact ca pe vremea stim noi cui... Dacă după '89 regimul trecut s-a metamorfozat în pseudo, cripto, neo... sau cum mai vreti sa-i spuneti, trebuie sa stiti ca el s-a pastrat intact în sutane. V-am mai spus, aceleasi tabieturi, aceleasi metehne, aceleasi metode. Cel mai bine s-au conservat retelele de informatori. Lucreaza struna! Nu credeti? Testati-le si plasati un zvon rautacios la adresa cuiva de sus. Plasati-l unde vreti printre preoti. Nici n-ati ajuns bine la redactie si el a si fost transmis exact acolo, la persoana vizata. Vorbeati de luarea de atitudine. S-a luat o asemenea atitudine în interior. Chiar atunci în '90 când prin Institutul Teologic Universitar din Bucuresti, studentii teologi scandau: „Ceaușescu-Teoctist, epoca lui antihrist!", „jos cu securiștii din Biserica, jos cu colonelul D.!, suntem Biserica, nu gulag!", etc. . Nişte baieti curajosi si-au propus atunci sa înființeze Conferinta Nationala a Preotilor, un fel de sinod preotesc. O idee excelenta! Stiti cum au fost scosi de pe linie, dizolvati si împrastiati? Conducatorii acestei miscari au fost promovati. Si blocati prin câte un cabinet, sa învârta hârtoage. Sa poata fi controlati îndeaproape. Si dintr-o data le-a pierit curajul...Pe unii dintre ei s-ar putea sa-i mai gasiti pe la ministerul culturii si cultelor... Numai pe parintele Tanase o sa-l gasiti tot la Poiana Plopului si chiar ca acum are foarte multa treabă...

- Deci preotimea nu are voie sa se constituie în vreo organizatie profesionala. Doar ei, între ei. Ar fi si un drept constitutional, la urma urmei.

- În nici un caz! Într-un cadru organizat încep sa se dezmeticeasca, sa ridice probleme, „să producă dezbinări". Şi ceea ce ar fi catastrofal, sa bruieze „campania electorală"! Vă dati seama ca atunci s-ar pierde controlul? Atunci puterea poate cadea în mâna unora care vor cere capilor Bisericii sa se comporte exact așa cum propovaduiesc, sa intre în canonicitate. Dar mai înainte de asta, multi dintre ei trebuie sa-si toarne câte un vagon de cenusa în cap pentru pacate mai vechi sau mai recente si poate ca Dumnezeu îi va ierta...

- Si ce efecte ar avea de fapt intrarea în canonicitate?

- Pierderea „electoratului". Domnule Pauliuc, a fi crestin cu adevarat nu e simplu. Mergeti pe la schiturile noastre ascunse prin munti. La duhovnicii nostri care trudesc în rugaciune si o sa aflati de la ei ce lupta crâncena presupune calea mântuirii în Hristos. Un crestin autentic se va lupta întâi cu propriile-i patimi, porniri si pacate. El nu vine la biserica pentru ca asa a pomenit de la parintii lui. El vine acolo pentru ca e împovarat si stie ca Jertfa Mântuitorului în Sfânta Liturghie îi usureaza din povara. Am vazut si astfel de oameni acolo, la biserica mea. Putini, foarte putini, din pacate! Ma asteptau sfiosi dupa Sfânta Liturghie si doreau sa-mi spuna câte ceva din necazul lor. Am stat cu ei de vorba si am vazut Duhul Sfânt lucrând! Am vazut oameni plângând la scaunul de spovedanie pentru pacate marunte. Niste oameni binecuvântati! Când legatura

cu Biserica va fi una motivata numai spiritual, atunci crestinii se cheama ca s-au desteptat, au revenit la realitate. Atunci nu veti mai vedea circul acela dezagreabil cu tot felul de negustorii prin tinda bisericii, prin amvon si pe la usa altarelor; bani amestecati printre lumânari, tamâie, si bilete cu „acatiste", tot felul de obiecte de colportaj pe care uneori vezi stampila „sfinţit", ca si cum sfintenia este o realitate ştampilabilă... Însa tot atât de clar este ca nici nu veti mai vedea atâta popor de preoti, atâta puhoi de „experţi" într-ale teologiei. Pentru altar vor ramâne putini slujitori. Foarte putini! Exact câti vor trebui sa ramâna. Ceilalti vor pleca acolo unde va pleca si banul mamonei. În fine, intrarea în canonicitate va presupune aplicarea canoanelor. În orice timp si în orice loc. Nu veti mai vedea cununii cu mirese gravide, dar veti vedea tineri care trebuie sa parcurga penitenta pentru pierderea castitatii înainte de cununie; nu veti mai vedea crestin la munca în zi de sarbatoare sfânta pentru ca un crestin autentic cinsteste ziua de rugaciune; nu veti mai vedea negot cu rugaciuni, pentru ca rugaciunea autentica nu are nici un amestec cu ochii mamonei; nu veti mai auzi de vânzari si cumparari de parohii pe valuta forte pentru ca preotia va fi una de excelenta, de vocatie si preotul va fi cautat cu pietate, cu înfrigurare pentru ca el va fi o adevarata torta arzând, un izvor de sfintenie, de întelepciune si de iubire, dezideratele lui nu vor fi: confortul, vila, masina de lux, concediul la mare, petrecerile mondene, ci dimpotriva, daruirea catre semeni, jertfelnicia, orele de ruga cu lacrimi pentru iertarea pacatelor sale si ale lumii; în fine, nu veti mai auzi de scandaluri între Biserici surori, pentru ca cei care întretin vrajba (a se citi : propriile interese mercantile) vor fi plecat singuri demult...

- ***Lamuriti totusi sintagma: pierderea „electoratului"***

- Pierderea „electoratului" s-ar produce prin punerea în lumina a adevaratilor crestini. Aceia care se comporta ca niste crestini, care au relatii de normalitate crestineasca între ei, care cinstesc pe Dumnezeu, care-si cinstesc aproapele. Si acestia, fiti sigur, vor fi putini. Daca actualii capi ai Bisericii ar lasa sa se puna în lumina aceasta categorie speciala – crestinii autentici, atunci se vor gasi în fata unui dezastru. V-am vorbit despre stilul de raportare cantitativa a „rodului" muncii lor. În felul acesta s-ar vadi ceea ce, înca din secolul patru, remarca un Sfânt Parinte, referindu-se la preotii din acel timp al sau. Spunea Sfântul Grigorie de Nazianz în tratatul „Despre preoţie" la capitolul patru,: *„...Şi sunt acestia la numar aproape mai multi decât cei pe care-i păstoresc...şi cu trecerea timpului si cu cresterea raului, n-au sa mai aiba peste cine păstori...".* Cuvintele Sfântului, iata, se adeveresc ca o impresionanta proorocie peste timp. O întreaga structura s-ar si vedea fara „obiectul muncii". O suma de slujitori se vor gasi în plus, pentru ca nu au nimic din Duhul lui Hristos. Realitatea aceasta va fi demascata pentru ca, în cazul unora se vede necredinta de la o posta. Tocmai lucrul acesta îl pazesc domniile lor: niciodata crestinii autentici nu trebuie sa faca front comun; ei trebuie sa fie cât se poate de diluati, separati, ascunsi în uitare, trimisi la plimbare. Dimpotriva, cei cu multe vicii, cu pacate, cu tot felul de apucaturi, trebuie tinuti în ignoranta, încurajati indirect sa-si tina „obiceiurile din străbuni".Asupra acestora prind foarte bine discursurile pompoase, sfintirile de porti de fotbal, sfintiri de cazinouri, de sedii de banci, câte o „minune" cu scoatere de draci pe ici, pe acolo (cu toate riscurile de la Tanacu), sarmalele si cârnaţii...electorali. Ei vor merge cu „acatistul" si banul la preot, (ca asa s-a pomenit), însa vor avea cu Biserica o relatie financiara, nu de putine ori

încordata, pentru ca Biserica le va pretinde plata pentru orice serviciu religios si în mod sistematic, contributia de cult. Si ei o vor simti nu ca datorie ci ca impunere, desi, aceasta este trâmbitata ca fiind benevola. Un fel de : „vino încoace sa te bat, ca sa vezi cât de mult te iubesc!"...

- Este impresionant, de aici întrezaresc un fel de subjugare psihica a multimilor, numai buna pentru a monta „strategii" electorale. Spuneti-mi parinte, în felul acesta capii Bisericii pot da tonul jocului politic? Asta ati vrut sa spuneti, când ati amintit despre teama lor, ca puterea sa nu cada în mâinile cui nu trebuie, adica în mâinile unora care si-ar da seama despre aceasta conspiratie de proportii nationale?

- Nu tonul jocului politic, ei pot sa dicteze chiar optiuni electorale. Ceea ce echivaleaza cu asigurarea mascata a unui anumit electorat pentru o anumita putere preferata. Prin aceasta lucrare ampla de mentinere în ignoranta a unei parti impresionante a populatiei, în fapt masa electorala care da prin vot girul puterii politice, capii Bisericii de la noi fac din umbra jocul puterii instalate dupa decembrie '89 la cârma tarii si care, veti vedea, din pacate, cât de greu va putea fi înlăturată...(am în vedere aici *puterea* care în mod real conduce România si nu neaparat ceea ce ni s-a parut noua prin 1996 si prin 2004 ca s-a schimbat pe la Cotroceni). Conducatorii Bisericii folosesc cu mult sârg toate argumentele evanghelice pentru a tine populatia în ignoranta, într-o anumita teama de stapânire, (de aceasta stapânire pe care am amintit-o), într-o anumita admiratie fata de discursurile nationalist-populiste, (sa nu uitam ce discursuri aveau conducatorii comunisti, sa observam ce discursuri tin acestia care le urmeaza), îndemnând la toleranta, la o toleranta generic numita, mai putin explicata, pentru ca nefiind explicata, fiecare, nu-i asa? va întelege exact ceea ce va dori, adica toleranta fata de propriile sale vicii, fata de desfrâu, fata de alcool, fata de hotie, fata de coruptie, fata de traficul de influenta, etc., în nici un caz toleranta fata de cel care ne greseste, toleranta fata de aproapele (v-am povestit cam cum stau lucrurile pe la sate), toleranta fata de ceilalti crestini ai celorlalte biserici (ati vazut la ceea ce s-a ajuns în „dialogul frățesc" cu greco-catolicii). Li se spune generic despre lupta cu patimile, dar discursul acesta fiind de prea multe ori coborât în derizoriu, nu va mai misca pe nimeni pe dinlauntru. În fine se afiseaza public cu puterea (îndeosebi pe plan local, în teritoriu, caci, nu-i asa, acolo trebuie pregatit electoratul), uneori în ocazii de neîngaduit, astfel sugerând indirect păstoriților: „aceştia sunt ai nostri, vedeti cu cine votați!...". La chestiuni fortuite, iau pozitii în scris, în comunicate catre parohiile din teritoriu sugerând fara jena ce atitudine ar trebui sa aiba cetatenii atunci când merg la vot. Un exemplu de prost gust a fost prilejul recentei votarii a constitutiei când patriarhul a cerut ortodocsilor sa voteze constitutia spunându-le ca acesta ar fi un act de mare responsabilitate crestineasca. Adica a spus el fiecaruia ce si cum sa voteze, amintind ipocrit si ceva despre... responsabilitate crestina si civica...Nu vreau sa fac aici eruditie si sa va gasesc cel putin zece motive pentru care aceasta constitutie, pe care eu, personal o consider necrestina, nu trebuia votata. Ei, uite ca Biserica a cerut sa fie. Ia ghiciti de ce?

- Dupa tot ceea ce spuneti as putea sa cred ca Biserica, asa cum arata acum, aduce bine de tot cu un veritabil partid politic.

- Domnule Pauliuc, problema aceasta tine indisolubil de travestirea „adevărului". De deruta. Astfel fiind tainuit cu mare grija si adaptat cu multa prudenta dar si cu mult tupeu *tranzitiilor* de la o economie la alta, de la o

putere la alta, de la un stapân la altul, „adevărul" care traverseaza veacul a ramas din totdeauna travestit în oportunitate. Pentru a-si asigura însa performanta într-un veac anume, el are nevoie de subiecti. O mare multime de subiecti. Calitatea lor preponderenta trebuie sa fie naimirea si înghesuiala. Cu cât sunt mai multi, cu atât sunt mai utili. Astfel se face, (ati intuit bine) ca la debutul stângaci în istorie al partidelor politice de pe la noi, ele aveau sa gaseasca în arena politica un veteran redutabil. Un maestru în arta seductiei si manipularii. Acesta dupa cum vedem, stie bine sa-si activeze „electoratul" punându-l oricând la îndemâna celor cu care este nevoit sa negocieze efectele unui trecut rusinos în perspectiva asigurarii unui prezent linistit, (în realitate unul lamentabil, dupa cum se pare). Toate acestea însa, creeaza, iata, similitudini izbitoare cu meandrele unui partid politic urcat de multa vreme la putere, si care nu vrea sub nici un chip sa coboare de acolo. Reteta pare a fi clasica: o „şcoală de partid" bine organizata în teritoriu, cadre de mediocritate intelectuala, supuse, docile, vicioase, deci usor de santajat, propaganda spectaculoasa (sfintiri de porti de fotbal, de vestiare, de banci, de cazinouri, încoronari de regi de satrarie, etc.), retele perfectionate de încasat „cotizaţia" si jos, plebea. Cât de multa!

- Atunci chemarea „la ordine" de prin celelalte partide a propriilor cadre ar avea o logica. S-ar cuveni dar, ca munca de campanie electorala, acestia s-o duca în propriul partid care i-a nascut si format...

- Dincolo de aceasta, a fost dovada unei mari slabiciuni! Prin asta si-au tradat teama ca vor fi acuzati de sustinere a puterii la care m-am referit, ca toata conspiratia va fi demascata si pentru a demonstra contrariul, si-au chemat trupele acasa, trâmbitând sus si tare ca Biserica nu se implica în politica. Cel care le-a indus aceasta teama, este desigur un mare maestru în trasul sforilor si cu siguranta nu-i iubeste prea mult pe ceilalti. Vom mai auzi de actiunile lui. El ne-a transmis astfel ca B.O.R., asa cum arata si procedeaza este teribil de vulnerabila. I-a vadit aceasta slabiciune si directia dinspre care provine. „Cine are urechi de auzit, sa audă!". Sa fim seriosi, credeti ca politica acestor indivizi care s-au înfiripat la putere ar fi stat în deciziile unor preoti primari sau consilieri, ale unor deputati sau senatori preoti pripasiti pe la ei prin partide? E o prostie! Este clar ca gaselnita cu politicianul în sutana era straina de orice prescriptie canonica si chiar de la început, aceste imixtiuni ale clerului în chestiunile laice nu trebuiau tolerate într-o Biserica ortodoxa, însa manevra în sine, asa cum a fost executata, a tradat vulnerabilitate si jocurile, banuiesc, se vor face pe mai departe cu mult mai multa implicare din partea unor ierarhi fideli cauzei...pentru ca, sigur acelora li s-a facut dintr-o data frica!

- Frica de ce anume? De dosare înca tinute sub cheie, de santaj?

- Subiectul e notoriu. Culmea este ca lucrurile sunt în continuare atât de bine ascunse si conditionate politic, de un potential „foc încrucişat", încât nici macar opozitia, atâta cât este, nu s-a gasit pâna acum sa faca lumina, în acest loc întunecat în care riscam sa ne spovedim exact tortionarilor parintilor nostri. Ce ma deranjeaza pe mine ca român? Demagogia cu care notiuni de valoare speciala pentru orice om de buna credinta, cum ar fi: tara, neam, patriotism, etc, sunt utilizate cu viclenie pentru a ascunde în spatele lor de fapt, ticalosia, lasitatea, tradarea, ura de semeni, necredinta.

- Parinte, am vrut înca de la început sa va întreb ce parere aveti despre complicitatea multora dintre capii Bisericii cu regimul trecut? Prin usurinta cu care poate fi santajata pentru pacate mai vechi o parte a

ierarhiei ortodoxe, institutia divino-umana se pare ca a fost transformata într-un instrument de manipulare, aflat oricând la îndemâna unei puteri laice anticrestine, antiortodoxe. Spuneti-mi, dupa o pactizare tacita cu un regim care a exterminat toata floarea preotimii autentice de la noi, toata floarea teologiei românesti, cum e posibil ca azi sa auzim cum sunt elogiati aceia care au realizat acest detestabil compromis? Ce credeti? Si aceasta face parte din actiunea generala de manipulare?

- De curând am primit un text cutremurator. Vi-l pot da în copie daca doriti. În acest text, un preot ortodox, fost detinut politic (18 ani!) în perioada la care faceti referire, marturiseste cum a fost obligat ca de Sfintele Pasti sa "împartaseasca" cu fecale colegii din detentie. Pentru ca a refuzat, i s-au taiat degetele de la mâna. Cu alta ocazie a fost obligat sa manânce trei litri de fecale lichefiate. Marturiseste ca a mâncat. Si multe alte îngrozitoare chinuri dezvaluie în înfricosatorul text lasat marturie. Parintele înca mai este în viata. Un mucenic în viata!...De ce va spun spun toate astea? Pentru ca eu cred în comuniune. Va întreb, jertfa omului acestuia o putem corela cu ceva anume din ceea ce înaltii ierarhi ortodocsi faceau afara, în libertate, în timp ce el, si probabil multi altii ca el trebuiau sa manânce fecale? Unde era comuniunea cu Hristos în jertfa, afara, sau acolo între nefericitii care trebuiau sa se "împartaseasca" cu fecale pentru ca îl marturiseau pe Hristos ?

Eu cred ca nimic din ceea ce am stiut ca trebuie sa facem si n-am facut, nu va fi trecut cu vederea. Angajamentul nostru în Biserica este unul plenar. Ne leaga de toti si de toate. Nu poate sa existe comuniune între unii aflati în chinuri si altii învesmântati în straie sclipitoare care se îmbuiba prin palatele episcopale! Mai întâi trebuie sloboziti cu orice riscuri aceia si apoi putem vorbi de comuniune. Dincolo de asta vorbim despre o grava complicitate, despre oportunism politicianist si nu de prezenta Mântuitorului Hristos. Asta cred eu. Cineva, cândva, obosit de istorie, relua trist tema vechitestamentara a „viermilor neadormiţi" ce scormonesc în ranile lui Hristos. Scabroasa, imaginea aceasta, mi s-a parut atunci prea dura. Acum înteleg ca tipul era un om educat si delicat. Rezultatul acelui pact cu diavolul rosu îl vedem azi: un popor care si-a pervertit simtirile crestinesti, pentru ca îndrumatorii lui spirituali, iata, duc mai departe o faclie stinsa demult. Îmi spunea cineva revoltat în decembrie '89 ca un adevarat patriarh s-ar fi rugat în genunchi lui Dumnezeu, dinaintea gloantelor la Timisoara, pentru a fi crutati de la martiriu femeile si copiii si tinerii cazuti atunci acolo. Ce a facut *patriarhul* atunci, am vazut cu totii, cât despre preotii catedralei de acolo, ce sa mai vorbim.....

- Se spune ca atunci când cineva greseste trebuie sa osândim pacatul si nu pe pacatos. Asemenea, daca cineva din rândul ierarhiei Bisericii greseste, nu trebuie agatat în streang acela, ci pacatul lui. Ce spuneti despre asta?

- Nu sunt pentru a agata pe cineva vreodata în streang! Cred însa ca odata cu osândirea pacatului, cel care l-a comis trebuie îndepartat de zona de reprezentare a Bisericii. Daca el se încapatâneaza si nu pleaca singur, trebuie ajutat! Asta cred. Altfel, asteptând pâna le va veni mintea la cap unora, riscam sa ne trezim la Judecata partasi pacatului lor. Cred ca Dumnezeu astfel vrea punerea în regula a lucrurilor. De la unii ca aceia Dumnezeu asteapta pocainta, sa se întoarca si sa fie vii. Dar sa nu se considere de neînlocuit ! Si prin

protapirea lor, sa atârne de gâtul întregului sobor vina complicitatii si imposturii!

- Parinte, este impresionanta jertfa adusa de oamenii aceia, mucenici în viata, asa cum îi numiti, si cred ca se cuvine ca noi, cei de azi sa facem odata lumina! Nu e destul?!...

- Aveti dreptate, este destul! Cred ca am zabovit prea mult în acest cerc vicios al laudelor ipocrite pentru niste performante care nu ne apartin, pentru ca nu suntem capabili sa ni le asumam si pe care, pe altele, pe foarte multe le denumim în mod artificial. Priviti ceea ce se scrie în mod curent în oficioasele Bisericii. Si veti avea raspunsul exact la întrebarea precedenta: totul este un demers ordinar si manipulator. Peste tot numai laude, numai împliniri glorioase, numai temenele fanariote, timp în care poporul e mai desfrânat ca niciodata, copiii nostri mai expusi decadentei ca niciodata în istoria pe care o glorificam atâta. Suntem exact în situatia celui caruia i-a luat foc casa. Ce ar trebui sa facem? Asteptam, ca înca n-a sosit vremea sa ne salvam copiii cuprinsi de flacari, consolându-ne cu gândul ca are loc Dumnezeu în rai si pentru cel care a pus foc, sau intervenim imediat? Ati vazut vreun ierarh de la Bucuresti sau din alta parte a B.O.R sa iasa în public si sa înfiereze desfrâul mediatizat pâna la paroxism în România? Unii vor spune ca Biserica are alt discurs, unul evanghelic, tolerant, etc. Pai tocmai stilul asta de susanea dâmboviteana, de dat la pace cu puterea, indiferent de vreme, a adus crestinismul ortodox în colaps. Remarcam împreuna similitudini izbitoare cu toanele unui autentic partid politic. Nu, acesta nu este unul tocmai obisnuit! În ciuda faptului ca liderii sai au înlaturat mereu fara sa clipeasca pe toti aceia care în vreun fel sau altul traiau si învatau ortodox, (am putea spune ca „doctoratul" în aceasta privinta si l-au dat cu ocazia exterminarii practicate în timpul si cu ajutorul puterii comuniste), acest partid uitat de timp, cu o ipocrizie si un sarcasm duse pâna la paroxism, n-ar pregeta sa-si canonizeze oricând chiar propriile victime sau sa ridice la rang de sfinti personaje de moralitate îndoielnica, mizând pe efectele populiste care ar decurge din aceasta, chiar daca, în acest ultim caz, statutul de *sfânt* ar fi deturnat si bagatelizat. Dar, nu-i asa?, multi vad, putini pricep...

- Sa înteleg ca faceti referire la Stefan cel Mare?

- Domnule, vreau sa fac o precizare cu riscul de deranja pe foarte multi. La modul în care capii B.O.R. pun problema, daca motivele ce au stat la baza hotarârii de canonizare a lui Stefan se constituie într-un criteriu, firesc ar trebui ca toti vitejii care i-au tinut la respect pe turci si apoi au ridicat biserici drept multumire lui Dumnezeu, sa fie trecuti în rândul sfintilor. Curvari sau nu (unii ne-au explicat bine, ca asta conteaza mai putin). Stefan a fost un mare om de stat. Un urias! Si el, asta va ramâne în constiinta poporului sau. Ar trebui sa remarcati ca la moartea sa, supranumele de Sfânt venea si ca o moda a timpului care facea ca ungurii sa aiba un Stefan cel Sfânt al lor, francezii un Ludovic cel Sfânt al lor, etc. Câteva sute de ani Stefan al nostru era numit cel Mare si Sfânt dar nu trecut în calendar. Bun. Acum, vremurile se schimbara si vine sinodul de la Bucuresti, iesit el ce-i drept, cam sifonat din cei 50 de ani... si ce sa vezi ? hai dom'le sa ne crestem actiunile în fata astora mulți... să-l canonizam pe Stefan, ca si asa i se spune: cel Sfânt. Treaba este pe jumatate facuta. Va întreb eu acum, pe Mircea de ce nu l-au

canonizat ? Dar pe Mihai ? Stiti de ce ? Pentru ca astora nu le-a facut nimeni „campanie electorala". Mâine-poimâine, îl canonizam si pe Eminescu, pentru ca nu-i asa? cine a fost Eminescu pentru poporul nostru ? Domnule Pauliuc, v-ati întrebat vreodata ce anume vor crede despre noi copiii nostri când vor face ochi si vor întelege ce generatie ticaloasa am putut sa fim? Ce exemple de impostura crasa le vom lasa daca nu facem nimic impotriva acestor gaselnite ieftine de Fanar ?

- Va mai pun o întrebare cu o tematica probabil legata de acest context: ce credeti despre disputa pe tema: catedrala mântuirii neamului?

- Sa nu va mire, dar subiectul „catedrala mântuirii neamului" are o legatura implicita cu canonizarea lui Stefan cel Mare. Daca acest mare „atlet al creştinătăţii" ridica dupa fiecare victorie obtinuta câte o biserica, sa vedem de ce anume exemplul sau este preluat cu atâta perseverenta de catre *staff*-ul din Deal. Sa nu va gânditi ca au si ei vreo victorie a lor! Nicidecum! Dimpotriva, numai înfrângeri! Adica o sumedenie de biserici demolate de catre regimul comunist, actiune la care au participat cu o complicitate evidenta, din moment ce înca n-am auzit ca vreunul sa se fi pus înaintea buldozerelor comuniste riscându-si viata pentru a opri demolarea vreunui sfânt locas. Acum va rog sa observati cum se pregateste terenul: „catedrala mântuirii neamului". Mai întâi Stefan este canonizat si cu multa tevatura, în constiinta românului se sedimenteaza urmatoarele: Stefan cel Mare, ctitor de biserici - e sfânt. Si acum bucla se închide: sa construim o mare catedrala asa cum au toate capitalele lumii civilizate! Românul percepe din nou: mai marii Bisericii de la noi vor ridica o mare catedrala. Prin suprapunere, românul va asocia faptul ca Stefan e canonizat si e ctitor de biserici cu acela ca mai marii Bisericii vor fi ctitorii unei impresionante catedrale si posibil candidati la canonizare... Printr-un artificiu abil, bine studiat din punct de vedere psihologic, ce anume doreste *staff*-ul ortodox sa obtina? Nici mai mult, nici mai putin decât anularea culpei de a fi consimtit la darâmarea atâtor biserici în Bucuresti, prin ridicarea unei catedrale care sa le ducă „peste veacuri" numele şi „gloria". Problema pe care eu o ridic vizeaza principiul conform caruia, folosind gloria unui înaintas de seama, urmasi de toata rusinea vor sa-si spele petele de dalmatieni. Si procedura asta manipulatoare ma deranjeaza.

- De ce tocmai catedrala „mântuirii neamului"? Care este miza „neamului"?

- Tocmai v-am spus. Fanfaronada cu „mântuirea neamului" păstrează exact culoarea si pretextul istoric ce l-a facut la vremea sa pe Stefan cel Mare, pe buna dreptate, de asta data, un adevarat brav conducator al neamului sau si un autentic ctitor de biserici si mânastiri. Daca n-ar pune „neamul" în discutie, în mintea românului (care, dupa cum am vazut a votat obsesiv de atâtea ori, pe *cineva* pentru Cotroceni), s-ar face bezna. Oricum v-am mai spus cum stam cu „mântuirea neamului". Deocamdata ei au probleme mari. Cu propria lor mântuire...

- Am vazut cu totii primul proiect, acela cu vitrina imensa de la intrare. Ce parere aveti?

- Da, l-am vazut si m-a mirat sa aflu cum o tema arhitecturala ce aduce rau de tot cu un kitsch este avuta în vedere de catre sinodul ortodox. Domnule, o autentica biserica bizantina nu poate sa-si puna parbrizul acela în loc de

uşă... Însăşi forma propusa atunci poate fi înteleasa ca un afront „stilistic" adus celor carora li se flutura atributul „neamului" - cuvânt ce te duce cu gândul înapoi în istorie la Stefan, în nici un caz la jocul de lumini cu care se dorea în final sa se evidentieze fatada acelei constructii, proiectând-o, zice-se pe cerul nopții... De ce anume n-au luat în discutie înca de la început un model autentic de biserica ortodoxa? Ca, slava Domnului, avem unele minunate, ramase chiar de la Ştefan...

- Cum vedeti lucrurile, este necesara o astfel de constructie acum?

- În orice timp este bine sa ridici o biserica. Dar, dupa cum însasi istoria ne învata, istoria aceea a lui Stefan despre care am tot vorbit, ridicarea unei biserici de regula trebuie sa fie pusa în legatura cu o izbânda. Haideti acum sa vedem ce fel de „izbânzi" înregistreaza poporul acesta al nostru cu ai sai ierarhi cu tot. Pe scurt: prostitutie, homosexualitate, pedofilie, trafic de carne vie, coruptie, crima, tâlharie, droguri, incultura, blasfemie, o interminabila încaierare politica si nu în ultimul rând, unul dintre cele mai grave fenomene - vagabondajul, copii ai strazii, ai canalelor, ai nimanui.

Domnule Pauliuc, ati hranit vreodata o banda de aurolaci? Ati vazut vreodata cum sunt gata sa se sfâsie între ei pentru o portie de mâncare; cum cei mai mari, mai în putere îi lovesc pe cei mai mici, smulgându-le din mâini mâncarea; cum foamea îi poate împinge pe unii la crima? Ati vazut vreodata niste copii ai strazii cum manânca cu ochii scaldati în lacrimi?... Cum, deşi coborâti la limita dezumanizarii, au totusi suflete umane, sunt oameni ca mine, ca dumneavoastră?...Ei, cine are o astfel de experienta, întelege despre ce mare înfrângere vorbesc atunci când asociez bandele de aurolaci cu „catedrala mântuirii neamului". Este inadmisibil ca într-o tara în care Biserica se bucura de o credibilitate de peste 87% (dupa cum spun sondajele), aceasta sa nu se implice într-o actiune la scara nationala cu privire la identificarea si institutionalizarea copiilor strazii, cersetorilor, persoanelor ajunse la marginea societatii. Bine-bine, va spune probabil cineva, dar statul trebuie sa faca asta. Desigur, însa tonul trebuie sa-l dea Biserica! Atâta timp cât în Bucuresti mai doarme prin canale vreun copil fugit de acasa, abandonat, respins de societate, capii Bisericii sa nu aiba tupeul sa-si proclame „izbânzile" care le-ar da dreptul moral sa ridice o astfel de constructie opulenta în care oricum, fiti sigur, românii de prin satele noastre, care mai cred în Dumnezeu, nu vor putea, poate niciodata, se închine din motive financiare lesne de înteles. Si spun asta, a propos de „mântuirea neamului". De ce nu-si propun deci, capii Bisericii, o astfel de victorie? Eradicarea acestui fenomen jalnic: copiii din canale, cersetorii, damnatii societatii. Câte astfel de suflete vor fi în Bucuresti, o mie? Doua mii? Cinci mii? Dar în toata tara? Cincizeci de mii? O suta de mii? Sa mearga slujitorii Bisericii acolo la ei în canale, pe strada, prin parcuri si pe sub poduri, sa-i identifice, sa-i hraneasca, sa-i strânga în locuri crestinesti, sa-i spele. Sa-i trateze, sa-i îmbrace, sa-i integreze social. Si apoi, dupa lichidarea totala a acestui fenomen de rusine nationala, cu surle si trâmbite, Biserica sa ridice o catedrala a tuturor românilor. Se pare ca aici ar fi vorba de bani. Si socotelile lor vor fi fost facute altfel...

- Parinte, sunt totusi pe întreg cuprinsul tarii noastre o sumedenie de schituri si mânastiri de o rara frumusete. Am fost în Moldova ...lui Stefan, am vazut astfel de asezaminte de o rara frumusete, administrate la

superlativ, gospodarite, cu monahii sau monahi harnici. Nu este acesta oare un succes al Bisericii, sa avem acele locuri bine îngrijite si oricând deschise oaspetilor din tara si mai ales din strainatate?

- Va referiti probabil la „gospodăriile de partid". Aveți perfecta dreptate, arata exceptional! Conduse de oameni destoinici, gata sa întinda ditamai chiolhanul dinaintea vreunui oaspete de seama, chiar daca tocmai începu postul Craciunului, al Pastelui, al Sfintilor Apostoli sau al Sfintei Marii. Indiferent de vreme, oamenii Bisericii au fost, sunt si vor fi capabili sa hipnotizeze cu aceste locuri speciale pe care vad ca le-ati remarcat, însa, va asigur toate acestea se adauga exterioritatii Bisericii, nicidecum unei performante spirituale launtrice. Tot astfel putem vorbi cantitativ despre sumedenia de locasuri de cult care apar acum ca ciupercile dupa ploaie. Unde te duci, hop! o biserica: între blocuri, prin parcuri, prin intersectii, pe munti, pe vai, prin curti de spitale, de penitenciare, de unitati militare, de fabrici si uzine. V-am explicat mai devreme cum este cu „operațiunea baraca". Această *bisericomanie* are un sens bine studiat de altfel, de catre cei care promoveaza fenomenul: depasirea prin efectul vizual, a tuturor neîmplinirilor spirituale. Prin înmultirea numarului de locasuri de cult (indiferent de forma, aspectul si dimensiunea lor), actuala conducere a Bisericii își consolideaza în fond o latifundie care nu are nimic în comun, veti vedea, cu ridicarea spirituala a poporului, zice-se, dreptcredincios. Performante eminamente materiale în contrapondere cu esecurile lamentabile din plan spiritual. Tot astfel ma astept sa-mi puneti întrebarea privitoare la performantele cu adevarat exceptionale ale Bisericii în domeniul interpretativ al muzicii psaltice. Pentru ca sunt, într-adevar în Biserica psalti de un deosebit rafinament interpretativ. Sper totusi ca doriti sa discutam despre o Biserica si nu despre un „teatru de operetă".

- Nu va voi întreba despre asta, vreau sa abordam însa un subiect mult mai sensibil, ce parere aveti despre re introducerea învatamântului religios în scoala?

- M-a îngrijorat enorm decizia „glorioasă" de a re introduce religia în scoala. Religia în scoala, asa cum este fortuit predata acum, cred ca a îndepartat mai mult, copiii de miracolul credintei. Aveti copii? Întrebati-i! Nu ma refer la exceptiile binecuvantate. Ma refer la greselile grosolane pe care capii Bisericii le-au comis lasând învatamântul religios în scoala la nivelul incapacitatii si inculturii unor indivizi care predau religia sa se afle pur si simplu în treaba. Apoi, contextul istoric al învatamântului actual este cu totul altul; daca ai putin spirit de observatie poti întelege ca a disparut demult timpul scolii aceleia în care Creanga prindea muste cu ceaslovul. Eu cred ca religia trebuie predata în biserici si deopotriva parintilor si copiilor.

Nu poti sa amesteci ora de religie cu ora de matematica, de geografie, de biologie si cea, mai nou, de sexologie... Oare ce anume pricepe un copil caruia la ora de religie i se spune ca pamântul are o vârsta „biblica" de circa 7000 de ani, iar la biologie învata despre fosile de acum 65.000.000 de ani ? Învatatura despre Dumnezeu se adreseaza în primul rând inimii si în al doilea rând mintii. Copiii, amesteca grav planurile acestea si rezultatul e dramatic. Majoritatea asociaza religia cu comportamentul uneori brutal si necuviincios al profesorului (uneori, chiar mai grav, al preotului) de la catedra. Pentru cunostinte religioase nu trebuie sa pui note în catalog ! Când copilul stie ca poate pati ceea ce a patit când n-a stiut la matematica, l-ai pierdut! Toti psihologii din

lume îmi vor da dreptate când afirm ca s-a dorit prin aceasta obtinerea efectului invers - repulsia! Si cine a vrut introducerea religiei în scoala, a stiut bine ceea ce poate constata usor si un student de anul întâi la psihologie. Fara dubii, taina învataturii despre Dumnezeu trebuia pastrata în biserica. „Cabinetul de religie" din scoala este primul pas catre casa de rugaciune protestanta. Sa fim decenti si sa ne rugam asa cum am fost învatati sa o facem! Slava Domnului, nu ne lipsesc biserici pentru a o face ! Am vorbit mai devreme despre asta. Dar, sigur, în mintea cui stiu eu, nu are nici o legatura una, cu alta. În mintea lor învatamântul în scoala presupune o alta latifundie în care *staff*-ul Bisericii spera sa se miste în voie. Acapararea unui asemenea sector de învatamânt regulat, în scolile laice ar da desigur un pretext în plus de sporire a „patrimoniului". Un fel de hegemonie bisericeasca prin sediile scolilor de stat unde, ca au vrut, ca n-au vrut, inspectoratele scolare au admis înfiintarea unor asa-zise „cabinete de religie" (chiar denumirea aceasta suna ca nuca-n perete), unele pictate, care mai de care, mai înzorzonat, pentru a sugera cât mai pregnant ce se doreste de fapt. Aceasta încercare disperata de jonctionare a Bisericii cu statul nu are, cum am mai spus, decât un scop clar: acela de a crea *staff*-ului ortodox latifundia care sa-i motiveze existenta. Una materiala desigur, pentru ca cea spirituala, dupa cum am vazut, este pe cale de disparitie!

- Biserica are si propria retea de învatamânt - cel teologic. Stiu ca în cei cincisprezece ani trecuti, au fost înfiintate o sumedenie de facultati de teologie prin tara. Rezultatul scontat de sefii Bisericii, înteleg, este acela de a spori numarul slujitorilor, deci de a oferi credinciosilor o mai buna asistenta religioasa. Care este parerea dumneavoastra?

- Sa nu va mire sa aflati ca „afară e vopsit gardul si înauntru-i leopardul !" Domnule Pauliuc, au fost într-adevar, câteva facultati de teologie în tara asta, unde se mai învata si carte. N-are sens sa le enumar aici însa, atunci când o adunatura de preoti mediocri, cu ifose de universitari, se sfatuiesc la o bere si pun de-o „facultate de teologie", aceea nu este nici pe departe o treaba serioasa! Trist este faptul ca unora chiar le-a mers figura si treaba asta a devenit molipsitoare. A aparut chiar o moda sa se înfiinteze facultati prin toate eparhiile, pentru ca trebuie, nu-i asa? vorba nemuritorului nenea Iancu: „să avem si noi faliții noștri!" Rezultatul este înspaimântator! Cohorte întregi de indivizi motivati de cele mai nastrusnice scopuri ies din aceste facultati ca sacii de la moara. Cifrele nu au relevanta. Va pot spune însa, ca în cincisprezece ani, indivizi obscuri, de care nu auzise nimeni niciodata, au reusit sa strânga de pe urma traficului de „învățăcei", averi imense. Bani la intrare, bani la fiecare examen în parte, bani la absolvire, bani la masterat si de ce nu, adica ce anume i-ar jena? bani la doctorat. Stiti câti „doctori" în teologie avem noi într-o Românie cu oameni atât de bolnavi...sufletește? Multi, incredibil de multi! Unora li s-ar parea de-a dreptul normal...De ce nu? N-ar fi acesta decât moftul bizantin pe care unii, onor' îl manifesta cu obstinatie în aceasta cavalcada balcanica în care nimeni nu stie despre nimeni, dar toti vorbesc pe la colt, în care toate par la locul lor, dar nu e nimic în regulă...

- Acum lucrurile încep sa se lege bine de tot. Adica tot ceea ce mi-ati povestit pâna acum pare sa aiba punctul de plecare chiar în aceste „şcoli de partid" cum le numeati mai devreme. Concret, ce anume se urmareste prin intermediul acestui fel de „şcoală"?

- Tocmai va spusesem altfel ca la adapostul si în numele Bisericii, o adunatura de indivizi, ajunsi conjunctural în te miri ce post, motivati de scopuri straine cu totul de duhul jertfelniciei lui Hristos, au deturnat în mod flagrant argumentele evanghelice, pervertind pe termen lung perceptia crestineasca asupra locului si rolului pe care Biserica, slujitorii ei, trebuie sa le aiba în lume. Demersul acesta se înscrie din pacate, într-o rusinoasa scoala de pervertire a bunului simt la români în comanda careia, *soborul* cu pricina mizeaza pe o noua generatie de *ipocriteologi* formati pentru a fi gata sa convinga cu argumentele biblice la îndemâna ca impostura în care se gasesc este o stare binecuvântata si îngaduita de Dumnezeu spre salvarea ignorantilor de la focul cel vesnic! Cine vrea sa ma contrazica sa o faca cu argumente. Dar sa-si faca bine temele! Eu nu contest Biserica! Nici pe slujitorii ei (onorabili)!

- Parinte Gabriel, acum la final, spuneti-mi ce sansa întrevedeti? Ce sansa mai are lumea asta în care sistemul de valori s-a rasturnat? Ce mai poate sa faca Biserica?

- Eu cred ca lumea asta trebuie recrestinata. Pentru ca traim vremurile cele mai pervertite care au fost traite vreodata! De la prostitutia tinerilor veacului acestuia, facuta la vedere si cu mare tam-tam televizat, difuzat în direct catre milioane de telespectatori (vezi concursurile de tip *big brother*), pâna la folosirea cartilor de rugaciune pentru a sugera un climat propice savârsirii avortului, aceasta lume "crestina" a ajuns, de prea multa "evlavie", la marginea prapastiei. Astfel, preotii de oriunde sunt acum chemati la o misiune similara cu cea a primilor apostoli. Ei trebuie sa crestineze pagâni! Pagânii zilelor noastre - o sorginte periculoasa de barbari cu televizor si internet, obsedati de proprietate si de bani. De aceea ar fi timpul ca în Biserica, oamenii valabili sa iasa în fata, pentru ca, din fericire, mai sunt multi asemenea oameni! De aceea ar fi timpul ca actualul *staff* ortodox sa-si schimbe discursul sforaitor si sa vindece punctual, pe probleme, societatea careia se adreseaza, pe care o pastoreste, însa v-am mai spus, daca o va face, pe multi adevarul îi va spulbera. Sunt sigur însa, ca într-o zi, acest *sobor* compromis si periculos pentru devenirea ortodoxa a poporului român va fi vadit si obligat sa renunte la mofturile feudale în care vietuieste si sa lase loc unei generatii care „nu si-a plecat genunchiul lui Baal".

- Dar noi, oamenii de rând, ce anume ar trebui sa facem?

- Tot ce ne sta în putinta ca impostura sa nu ne devoreze definitiv si irevocabil bunul simt crestin ortodox. Pe unde o mai fi fiind ?!

15 septembrie 2005

NOTA:

**Chris Simion, „În fiecare zi, Dumnezeu se roaga la Mine" Ed. AMALTEA, Bucuresti 2002, cit.pag.105*